

DEBRECZENI ÚJSÁG

Tekintetes Nemzeti Muzoum,
Bérmentve.

HÁJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ:

THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY.

SZERKESZTŐSEG ES NYOMDA: JOZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT,
SZERKESZTŐSEG TELEFONSZÁMA 3-48,
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47,
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ES VIDÉKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ,
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FILL., VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

Thuróczy István

Sokan voltunk nyolc-tíz év előtt, akiknek szent meggyőződése szerint a még khaotikus állapotban levő „Mare Románia” halálos öleléséből erélyes cselekvéssel ki lehet vala ragadni Erdélyt. Olyan volt akkor ez a tehetetlen államszervezet, mint egy óriási hulló, amely tulzott mohósággal nyelte le a méreteit meghaladó ingyen zsákmányt s az emésztés künjében tehetetlenül vonaglik. Egyetlen irtalmatlan rajtaütés és a túltáplált szörnnyeteg a maga undok mértéktelenségének esik áldozatául. Csak hogy ennél a vállalkozásnál sokkal kényelmesebben és veszélytelenebbül is le lehetett vezetni a hazafias elszántság tulbuzogó energiáit. Azok, akiknek fontosabb volt a jogrend és konszolidáció Erdélynél, mihamar feltalálták a kultúrfelet és az idő nekünk dolgozik-féle idegcsillapító jelszavakat, — ha pedig valakinek lelkéből mégis kibuggyant volna a hazavágyó keserűség, az elhuzathatta a cigánnyal akár hájjal: „Lesz még kikelet Kolozsvár telt...”

Thuróczy István, aki oláh börtönökben töltött nyolc keserű esztendő mártírságával érdemelte ki, hogy csak a legmélyeségebb tisztelettel ejtsük ki a nevét, nem tudott belétörődni a pipogya nemzedék öngyilkos téltenségsébe. „Magyar vagyok! Magyar maradok!” — vágta oda kemény daccal a sziguranca embertelen kínzásai után is az élete fölött rendelkező oláh hadbíróknak, és ez a megalkuvást nem ismerő magyarsága ellenállhatatlan belső kényszerként vitte arra az utra, amelynek minden röge gyötrelm, amelyen minden léptét nyomom követte a halál árnyéka, — de amelynek végecéllaként emberifölötti szent ragyogással tündökölt rajongó szemei előtt: **szabad, magyar Erdély!**

A tisztos honpolgár, a komoly, rendes tisztviselő, a melegszívű, szerető férj és édesapa hősi alakjáról lecszlott minden földi kötelék ebben a magasztos misszióállásban. Nem kérdezett vacogó fogakkal a jövő felől, nem számlálgatta a veszendőbe hulló értékeket, nem töprengett karrerje, egzisztenciája megsemmisülésén. Elindult az uton, amelyre magyar szíve hívta, férfiakarata parancsolta, hazát vértel védő székely ősök példája predesztinálta.

Árulás oláh kézre adta Thuróczy Istvánt. De nagy példát hirdet így is a szájhősök és tehetetlenek silány korszakában: **Erdélyért, Nagymagyarországért harcolni jogos, harcolni kötelesség: agyuvál, puskával, méreggel, pokolgéppel és mindemmel!** ... Ha a labdarugdalásnak egy csoport professzionistája lebonyolít egy kilencven perces „küzdalmat”, vagy ha egy színházi és félvilági szaklap szépségkirálynőt választ, a lelkesedéstől öröngő tömegek ün-

neplik a házatéröket. Talán jobb is volt így hogy Thuróczy Istvánnak nem jutott ki ebből a profanizált ünnepeletésből. Akik számontartottuk az ő keresztjét is Erdély Golgotáján, akik feldobbanó szívvel hallottuk hazaindulását, elfogódott tiszteletünkben, meghatódott örömlünkben még mi

sem tudjuk megtalálni a szavakat, amelyek méltóak volnának Trianon nemes martírjához.

De minden szeretetünk, együttérző szívbéli örvendezésünk a kedves, tisztos, magyar uri család felé száll, amelynek sok könnyet, szenvedést

látott hálékába hazatért a derű, megszállott uira a boldogság. Thuróczy István hazajött. És mi nem tudunk többet, nagyobbat, igazabbat hirdetni a magyar ifjuságnak, Tiszántul magyar népének: **„Ettől az embertől tanuljátok meg, hogy kell a hazát szeretni!”**

KISZABADULT AZ OLÁH BÖRTÖNBŐL A MAGYAR IRREDENTA MARTIRJA

Hazaérkezett Debrecenbe Thuróczy István az oláh király elleni pokolgépes irredenta összeesküvés szervezője

Nyolc és fél évig raboskodott az oláh börtönökben, mert Ferdinánd királyon akarta megbosszulni Erdély elrablását — A meghiusult merénylet h. teles története — „Agyuvál, karddal, méreggel és pokolgéppel fogunk harcolni Trianon ellen” mondotta az oláh hadbíróknak Thuróczy — Orosz kémeikkel, kommunistákkal és magyar rabokkal a crajovai fegyházban

Thuróczy István Máv. titkár a Debreczeni Ujságnak elmondja az oláh börtönökben szerzett tapasztalatait

(A D. U. tudósítójától.)

Vajon van-e ennek a kornak esztendő krónikája? Összehajolnak-e még pincemélyen esett szomorú fejű magyarok. Van-e, aki feljegyezi az érdemet, felrója a magyar titkokat s helyeget süt a bitang homlokára? Vajon tudja-e valaki, hogy ebben a moesárgözös levegőben, ezen a szomorú mozdulatlan magyar földön is vannak, voltak Jókai-regényhősök, gyűlölni, hallgatni s meghalni tudó magyar carbonárik, akik mikor minden leomlott, mikor négy részre hullt az ország, elindultak börtön és halál felé, megmozdítani a földet, hogy egy napon mégis elkövetkez-

zék az óra, mikor diadallal kiálthatják a feltámadás ígétjét: **Eppur si muove!** Vajon mikor itthon már a lemondás, a belenyugvás ígétjé mételeynek, mikor „az idő nekünk dolgozik” frázisa hódít, hiszik-e, hogy voltak, kik elindultak, mert dolgozni akartak az időnek. A magyar carbonárik, a magyar irredenta hőseinek tetteit bizony nem igen irták aranytollal pergament lapokra. Hallgató, csüggedő társadalmunk megelégedhetett róluk, névüket csak az oláh, esch, szerb börtönök törzskönyvei őrzik, vagy az idegen hóhérok halálos ítéletein maradtak meg, bitófa alatt porladt a testük, de voltak, vannak s egykor — hinnünk kell benne — előkerül az új esztendő krónika, hírül hozva egy jövendő jobb világnak megdicsőült magyar hőseinek éltét, tettét, kinszenvedéseit. — Egyszer meg kell érnünk, hogy a testük porából és a lelkük lobogásából megszületik az ország, amelyért éltek, meghaltak, szenvedtek, vagy arról álmodtak a crajovai fegyházban, a doftauai börtön halálkamarái-

ban, hogy az idegen hódító lába alatt mégis mozog a föld.

Eppur si muove!

Thuróczy István hazaérkezett

Vasárnap este Püspökladány felől egy ilyen magyar carbonári érkezett vissza Debrecenbe. Thuróczy István nyugalmazott máv. titkár, aki a magyar irredentának egyik legmerészebb hőse, legvakmerőbb harcosa volt. Nem támogatta senki, nem voltak talán barátai se, nem adtak pénzt titkos hatalmasságok, — mégis elment, hogy egyedül, egymaga gyűlöletével, egymaga fanatikus magyarságával bosszút álljon egy egész

országért. Bosszút Erdélyért! Thuróczy Istvánról nemsokára megjött a hír, hogy Nagyváradon elfogták, mert felakarta robbantani az oláh királyt. Aztán jöttek a hírek, hogy leleplezték az egész összeesküvést, hadbírók elé állították a résztvevőket s 10 évi fogházra ítélték Thuróczy Istvánt. Ennek már nyolc éve. Azóta pedig alig hallottunk valamit. Thuróczy István végigszenvedte az oláh börtönök poklát, a jilavai, crajovai fogházakat s vasárnap este hazaérkezett Debrecenbe. Mikor elment, fiatalon indult. Mire hazajött, galambösz lett a haja. Csak a lelkének fanatikus tüze nem aludt ki.

Beszélgetés az oláh király elleni összeesküvés vezérével

Hétfőn délelőtt a *Hajdúföld* munkatársa elsőnek kereste fel Rákóczi-utca 5. szám alatti lakásán Thuróczy Istvánt.

Most már csupa öröm, boldogság az egész ház, melyben nyolc és fél évig nem értek egyebet szomorúságnál. Velünk szemben itt ül Thuróczy István s csendesen beszél az elmúlt nyolc esztendőről. Szavaiból teljesen ismeretlen részleteivel, fantasztikusan hősi merészségével teljeseedik ki az az irredenta összeesküvés, amelynek részese volt s amelynek mozzanatait szorongva figyelte akkor két ország. Mikor azelőtt a carbonáriakra emlékeztettük az olvasót, nem tettük ok nélkül. Talán csak azok tudtak ilyen titoktartók, ilyen fanatikusak lenni és így hallgatni, ha a társaikról van szó. Talán csak azok tudtak így eldobni maguktól mindent, családot, hitvest, puha otthon, mikor a haza szólította őket. Thuróczy

István is nagynehezen beszél. S bár már tul van a titkokon, bár már nincs mögötte oláh granicsár, ha a bizalmasabb részletekre kerül a szó, ma is csak azt mondja:

— Erre nem felelek!

Magáról is csak szerényen, huzódóva beszél. Mindenáron azt akarja kidomborítani, hogy neki nincs semmi érdeme. Amit tett, azt a kötelesség parancsolta.

Harminc kilő ekrazitta! a arták f. l. obbantani Ferdinánaot

Az oláhok 1922-ben, augusztus 30-án fogtak el Nagyváradon. Mihamar kézrekerültek a társaim is. Balázs Ignác, Pallagi Lajos, Kmuskó Sándor, — aki Belmont gróf néven szerepelt, — továbbá Dengyel Károly és Bereczki mozdonyfűtő. Egytő Károlyt nem tudták megkaparintani, mert elszökött.

— Az akció célja mi lett volna? — kérjük.

— Az akció a román király, Ferdinánd személye ellen irányult. Ez már nem titok, hiszen bevallottuk a hadbíróági tárgyaláson is. A bukaresti lövészgyilkosságok pokolgéppel felakartuk robbantani Ferdinánd királyt. Kmoskónak, aki 18 évig tartózkodott Angliában, Belmont gróf álnéven sikerült bejutni Bukarestbe. Belmont nem tudta tulajdonképpen, hogy miről volt szó, csak sejtette, hogy egy, az oláh király elleni összeesküvés készül. Neki az volt a feladata, hogy versenyistálló alapításának ürügye alatt félközzön be a Jóversenyterre. Kmoskó-Belmont azonban Bukarestben összeköttetésbe került valakivel, akivel együtt volt internálva Angliában s ennek bizonyos részleteket elárult. Ez lett a veszünk.

— Augusztus 30-án esempésztük át Romániába a pokolgépet. Olyan pokolgép volt az, amilyet még nem láttak és nem készítettek. Pallagit Balázssal együtt fogta el Lukács István detektív, egy renegát magyar, akit annak idején kémkedésért halálra ítélték minálunk. Pallagit a Körös hídjánál fogták el, amint egy szekeren Várad felé vitte a 30 kiló ekrazitot. A szekeres ártatlan volt, mert nem is tudta, hogy mit visz. Utána én kerültem sorra. Eppen mikor Nagyváradon a Bukarestbe induló vonatra ültem fel, Lukács detektív tartóztatott le több detektíval és katonával. Ha Pallagit még csak egy félóraig nem vallja ki a nevémet, megmenekülhettem volna. Ha látom, hogy a váradvelencei állomáson Pallagit nem száll fel a vonatra, tudtam volna, hogy baj van s akkor menekülök. Így azonban velem együtt lefogták Bereczki és Dengyel mozgonyfűtőt, illetőleg mozgonyvezetőt is és mindnyájukat elvitték a nagyvárad szigancára, ahol 8 napig tartottak fogva.

„Nem kérek kegyelmet!”

— A kínzások? — kérjük.
— Erről nem beszélek! — válaszolja Thuróczy. — Nagyváradról aztán Bukarestbe vittek mindnyájunkat és megkezdődött a hadbíróági vizsgálat. Megmondtam akkor is és hangsúlyozom itt is, hogy az egész dolog egyedül és kizárólag az én akción volt. Bediktáltam jegyzőkönyvbe is:

— Senkinek szolgálja, megbizottja nem vagyok. Amit tettem, magam tettem. Vesztettem, fizetek! Felakaszthatnak, de kegyelmet nem kérek!

Felemelt fővel az oláh hadbíróág előtt

A hadbíróági tárgyalás 1923-ban február 18-án kezdődött Bukarestben a II. hadtest törvényszékénél. Voiculescuhoz, a legszigorubb emberhez tették az ügyünket. Ő hirdette fölöttünk ítéletet nyolc nap múlva, február 26-án este. Az oláh büntető törvénykönyv 79-ik paragrafusán alapján király elleni összeesküvéssel vádoltak mindnyájunkat. A tárgyalás hallatlan izgalmak között kezdődött és a bukaresti sajtó, valamint

Tanuló lány

felvétetik lapunk nyomdájában

József kir. herceg-u. 16.

az erdélyi magyar lapok is óriási érdeklődéssel kísérték azt.

Öt perccel a tárgyalás előtt hoztam jött a Brassói Lapok tudósítója és azt kérdezte, van-e valami nyilatkozni valóm. Azt feleltem neki:

— Magyar vagyok! Magyar maradtam!

— A hadbíróági tárgyaláson miént beismertem, nem tagadtam le semmit, de megmondtam nyíltan azt is, hogy mi a trianoni békébe soha bele nem nyugszunk. Minden létező és lehetséges eszközzel harcolni fogunk az ellen.

A hadbíróág elnöke azt mondta — Precízírozza, hogy melyek azok az eszközök, melyekkel küzdeni

„Bellmont gróf az áruló!”

A bíróság legelőször Kmoskót, — áliás Belmont grófot hallgatta ki, ez azonban esemény, gyalázatosan viselkedett. Denunciált mindenkit s legfőbb törekvése az volt, hogy az ügybe belekeverje a magyar kormányt is, amelynek pedig ehhez semmi köze nem volt. Kmoskó annyira hazudozott és olyan eseményt rágalmozott, hogy még az ellenséges hadbíróág is rosszalását fejezte ki és a legvadabb oláh lapok is meglehetősen ellenszenvvel írtak róla. Ezzel szemben a mi védekezésünk, magatartásunk bizonyos szimpátiát keltett. Nem tagadtunk. Vállaltunk mindent. Mi tettük. A hazánkért tettük.

Az oláh katonai ügyész, Christea őrnagy a legsúlyosabb büntetést kérte mindnyájunkra, mert szerinte Nagy-Románia területi integritása ellen követtünk el főbenjáró bűnt. A tisztelt ügyész urról később kiderült, hogy valami piszkos megvesztegetési ügybe keveredett és ezért el is csapták.

A főtárgyalás végén, az utolsó szó jogán én beszéltem. Megmondtam: a nagy Franciaország negyvenéves évig nem tudta elfelejteni a kis Elzász-Lotharingiát, hogyan kiválthatják, hogy négy év alatt én elfelejtsem az egész régi hazámat.

— A hadbíróág detencióra — vagyis király elleni összeesküvés bűntettében talált mindnyájunkat, 10 évi fogházat szabott ránk. Ennyit kapott az áruló júnkat bűnösnek és ezért az oláh büntetőtörvénykönyv szerinti legsúlyosabb büntetést, a halált. Kmoskó is, Bereczki mozgonyvezetőt két évre, Dengyel Károly fűtőt egy évre ítélték.

— Nem felebbeztünk. Védőbeszédemben nem mentettem magamat, csak azt kértem, hogy vegyék figyelembe, miszerint összes társaimat én befolyásoltam.

— Innen aztán átszállítottak a hírhedt jilavai börtönbe, ahol elszedték esomagiainkat és ellopták mindennünket. Nagynehezen egy hadbíró jött, vizsgálatot tartott s értéktárgyaim egy részét vissza is kaptam, hál is.

Szovjethéme, összeesküvők a fogházban

— A fogházban voltak sokan magyarok is, különösen katonaszökevények és kommunisták. Legtöbbször azonban besszarábiai kémekkel és összeesküvőkkel volt tele a craiovai börtön. Az oláh fogházakban nincs cellarendszer, azonban a kommunistákat, kémeket és a magamfajta irredentákat külön cellában tartották. Érintkezni azért mégis tudtunk egymással. Hiszen ennek rengeteg módja van. Ahol intelligens emberek és veszedelmes gonosztevők vannak, ott a legkifejtettebb az érintkezés. A legintenzívusabb emberekkel ismerkedtem itt meg

akarnak?

— Agyuval, puskával, karddal, mérgeggel, pokolgéppel és mindenfélével. Akkor a hadbíróági tolmács, Schmidt felmutatott egy magyar propaganda levelezőlapot, melyen a négyfelé tépett ország látható és azt kérdezte:

— Ilyennel is? — Ilyennel is, — feleltem — csak hogy ez a legártatlanabb eszköz. A vallomásom órákon keresztül tartott és mikor vége volt, odajött hozzám Schmidt tolmács s elbeszélte, hogy Voiculescu a hadbíróág tisztáinak azt mondta:

— Ettől az embertől megtanulhatjátok, hogy kell a hazát szeretni!

— Ennek is megmondtam, mint a többi oláhoknak, hogy egész Európában Romániában hazudnak legművészebben és lopnak a legtöbbször. Fellemző, hogy mikor letartóztatott, 80,000 lej volt nálam. Ezt a pénzt a hadbíróági ítéletben nem kobozták el, mert igazoltam, hogy az saját tulajdonom volt. Mégis egyetlen banit sem kaptam vissza azóta sem. — Jilaván sokszor megtörtént, hogy ártatlan embereket halomra löttek. Egyszer hatot löttek le az örök. Az egyik nem halt meg. Jelenkezett és elmondotta, hogy mi történt. Nem is indítottak vizsgálatot.

A craiovai fogházban

— A jilavai börtönben bántalmazásnak voltak-e kitéve? — Erre sem felelek — válaszolja Thuróczy István.

— Innen aztán elkerültem a craiovai fogházba. Pallagi is Craiovára jött, Kmoskót a vakaresti fogházba zárták, Balázs a galaci fogházba került, Pallagit később egy szökési kísérlet miatt áthelyezték Doitánába. Jömagammal az oláhok elég tisztességesen bántak a fogházban.

— Hát ez hogy lehet? — kérdezték Thuróczy István.

— Félték tőlem — feleli, de ahogy ezt mondja, kiérezzük a szavaiból, amit ő mindenáron el akart titkolni. **Az oláhok is meglepte és tisztelték a kegyességüket ennek a fanatikus, semmitől sem félt, szökőimondó magyar embernek mártírsága.**

— A fogságban külön kosztom volt, szolgát tartottam és szabadon levelezhettem a feleségemmel. Természetesen csak románul volt szabad írni. A magyarul írt levelet előbb elvitték Bukarestbe a szigancára és ott lefordították. Az ilyen levelek vagy két hónapos késedelemmel jöttek, vagy egyáltalában nem érkeztek meg. A fogházban megengedték, hogy lapokat olvassak, könyveket hozassak be. Megtanultam jól oláhul is.

— Hat hónap alatt, amit Jilaván töltöttem, találkoztam Max Goldsteinnel, a híres kommunistával, aki felrobbantotta a parlamentben Radu, azenfelül két püspököt és Coanda miniszternek leszakította bombájával a karját. Max Goldstein 43 napos éhségsztrájkot kezdett és meghalt a börtönben. Volt itt több orosz katonatiszt, orosz ezredes, kapitány, főhadnagy, akik azt mondták, hogy a monarchistáknak kémkedtek, de valójában a kommunisták kémei voltak.

— A kommunisták kémei, ügynökei teljesen behálózták Besszarábiát.

Napirenden vannak a legvakmerőbb kémkedések, összeesküvések. Krajován ílt például Nica főhadnagy, Nicdnak, Besszarábia aktív miniszternek testvére, aki a híres Kiszelyovjele kémkedési ügy vezetője volt. A bécsi kommunista központ segítségével dolgozott, de őt is elárulták a hírhedt Radojnak. Huszonhárom kém került akkor a fogházba. Nica Stefanescu esendőfőparancsnoknak az adjutánsa volt külömben. Itt volt bezárva Kappel kapitány és 12 társa, akik mind a szovjetnek kémkedtek s fejenként öt évi fogházat kaptak. (Craiovan voltak elzárva a híres tatarbanari lázadás résztvevői)

Az orosz szomszedság lesz Románia katasztrófája

— Mondhatom, hogy a szovjetnek olyan kitűnő kémrendszere van, amely még az angolok híres Intelligence Service-jénél is jobb. Egyebet ne mondjak, a hírhedt Arcos igazi tevékenységéről, amely miatt Anglia a diplomáciai viszonyt megszakította Oroszországgal, én hamarabb tudtam a fogházban, mint maguk az angolok. S Romániának Besszarábia a legsebezhetőbb pontja. Mikor kezdtek piszkálódni, csipkelődni velem, akkor mindig felemlítettem az orosz szomszedság veszélyét. Ez lesz Románia katasztrófája. Persze ha hozzávesszük magunkat és a bulgárokat is. Akármit írnak, akármit beszélnek, Oroszországnak olyan hadserege van, amely 3-4 millió embert tud megmozdítani minden pillanatban. Ha hozzászámítjuk a tartalékokat is, akkor 10 millió az orosz hadsereg igazi létszáma.

— A fogházban lévő emberek irtozatos dolgokat beszéltek a besszarábiai állapotokról. Az oláhok rettenetes kínzásokat, törvénytelenéseket csináltak. Még most is hidegvérrel veszik el embereket vagyonát, életét. **De a bosszudlás nem fog elmaradni. A besszarábiai lakosság hangulata fojtott, de a végtelékig elkeseredett.** Egyszer megmozdul a föld.

Eppur si muove! — sugjuk magunkban esendesen.

Thuróczy István hazajött. Nagy-Románia tíz éves jubileuma alkalmából két és fél évet leengedtek a büntetéséből. Azonban így is nyolc és fél évet senyvedett az oláh börtönben. Mikor a terveiről kérdezzük, azt feleli, hogy pihenni akar. Pihenni. De a szeméből látjuk, hogy abban veszedelmes új tüzek lobognak, s újra halljuk, amit a beszélgetés elején mondtott:

— Gyűlölni fogom őket mindhalálig.

Thuróczy István hazajött. Itt is a hűséges hitves, a család mindent leledtető szeretete várja. S mi akik nyolc-tíz év alatt — mig Thuróczy az oláh börtönökben hányódott, — annyi szájhósszal, annyi érdeklődéssel találkoztunk, kevés, épszívű, ép-lelkű magyarok nevében most ugy szeretnénk kezét csókolni ennek a hősi, dacos magyarnak. A kevesek közül való férfinak, aki tetteket tudta szeretni ezt a szegény, elárvult Magyarországot.

Marschalkó Lajos.

Kifutó fiu

14-16 éves felvétetik lapunk nyomdájában József kir. herceg-u. 16

A belügyminisztérium soron kívül megadja jóváhagyását a városi és vármegyei közmunkák azonnali végrehajtására

Bud János kereskedelemügyi miniszter megszakította szabadságát, hogy sűrűs intézkedéseket tehessen a munkanélküliség enyhítésére

Budapest, aug. 25. Bethlen István gróf miniszterelnök még a nyári szünet előtt több nagyfajta megbeszélést tartott a munkanélküliség enyhítése érdekében. A tanácskozások során pontosan részletezték mindazokat az állami és városi közmunkákat, amelyeknek a lebonyolítására az anyagi fedezet rendelkezésre áll. A miniszterelnök megbízta Vass József dr. népjóléti minisztert, hogy vegye kezébe a közmunkák megindításának irányítását.

Vass József népjóléti miniszter pontos kimutatást kért a vármegyei és városoktól az aktuális közmunkákról, ugyanakkor pedig felszólítást intézett az autonóm törvényhatóságokhoz, hogy az elvégzendő munkálatok sorrendjét, költségelőirányzatát és teljes programját terjesszék fel a belügyminisztériumhoz, ahol a munkálatok kifizetésére a jóváhagyást soronkívül engedélyezni fogják.

Három heti szabadságáról Bud János kereskedelemügyi miniszter visszatért a fővárosba és ma délelőtt átvette hivatalának vezetését.

Eredetileg Bud János csak szeptember 15-ike után vette volna át hivatalának vezetését, de fontos kérdések szükségessé tették, hogy a miniszter szabadságának megszakításával már most elfoglalja hivatalát. A kereskedelemügyi miniszter erről a következőket mondotta:

— Szabadságom szeptember 15-én járt volna le, én azonban már nem fogom kivenni szabadságom hátralévő részét, mert olyan kérdések megoldása előtt állunk, amelyeket fontosabbnak tartok, mint a szabadságomat.

A munkanélküliség enyhítése érdekében sürgős intézkedéseket kíván a kormány megvalósítani és már a mai napon az összes osztályvezetőnek kiadtam az utasítást arra vonatkozóan, hogy haladéktalanul hajtsák végre mindazokat a költségvetésben felvett beruházásokat, amelyekre fedezet van.

— Mostani távollétem alatt a közmunkák megindítására vonatkozó előkészületek megtörténtek.

Most már gyors tempóban ki fo-

gom adni a különböző munkákat, a kereskedelmi társaságok keretébe tartozó munkák a munkanélküliség enyhítése más intézményeknél a költségvetés-szemponthiból igen számottevő eredményt fognak hozni. Ugy a különböző állami üzemeknél, mint a ke-

Lázító röpcédulákat találtak Debrecen külsősein

„Ki az utcára” című röpiratokat ragasztottak a falakra

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Napok óta foglalkozik már a fővárosi sajtó azzal a mozgalommal, amelyet a szociáldemokrata párt vezető faktori indítottak a munkanélküliség ürügye és jelszava alatt az utca rendjének megbontására.

Szeptember elsején ugyanis általános utcai felvonulást tüntetésre akarták rábírní a munkásságot s bár a belügyminisztérium mindenféle felvonulást, vagy tüntetést tiltott, az egyik szociáldemokrata képviselő mégis fenn hirdette a baloldali sajtóban, hogy a felvonulást a rendőri engedély megtagadása ellenére is kiereszkolják.

Ugy látszik, hogy ez a Budapest-ről kiinduló izgató áramlat Debrecenbe is eljutott már, mert hétfőn éjszaka a külsősein szolgálatot teljesítő rendőrörszemek számos lázító röpcédulákat találtak a falakon, amelyekben ez a felírás volt olvasható: „Ki az Utca!” A rendőrségtől külön örszemeket vezényeltek ki a röpcédulák eltávolítására s egyúttal megindították a nyomozást a röpcédulák terjesztőinek kinyomozására.

Megfelebbezték a debreceni református papválasztás eredményét

(A D. U. tudósítójától.) A részletesen megindikolt petíciót a legutóbb megtartott debreceni papválasztás udvalevőleg azzal az eredménnyel végződött, hogy a papválasztás után csak egy szavazattal többesével Diószeghy Mihályt választották meg Árpád-téri lelkésszé. A mai napon Molnár Zoltán hívei a papválasztás eredménye ellen petíciót nyújtottak be az esperesi hivatalhoz.

Sincero biboros, pápai legátus visszautazott Rómába

Budapest, augusztus 25. Sincero biboros, pápai legátus, vasárnap elhagyta Budapestet és Magyarországot. A legátus a szombati éjszakát Gödöllőn töltötte, vasárnap délelőtt visszatért Budapestre, délfelé Szentkirályi-utcai lakásán bucsuzott a Szent Imre-ünnepség rendezőtől. A bucsúünnepségen Huszár Károly üdvözölte a legátust, aki válaszában köszönetet mondott mindazért, amivel megtisztelték. Kiemelte, hogy mennyire meglepte őt a példás rend és fegyelem, amelyet a magyaroknál látott.

— Boldogan fogom jelteni a szentséges atyának azt a hűséget és törhetetlen ragaszkodást, amellyel ennek az országnak népe iránta és a római szentszék iránt viseltetik — mondotta a biboros.

A pápai legátus délután 5 órakor indult a Déli vasút pályaudvarra. A városban átvételező utja, amelyen Szászvári hercegprímás, Angelo Rotta pápai nuncius is elkísérte, éppen

olyan diadalut volt, mint egy héttel ezelőtt történt bevonulása.

A pályaudvaron először Sipőcz Jenő polgármester, azután Hász István tábori püspök, végül Vértessy Sándor kabinetirodai főnök bucsuztatta a pápai legátust, egyúttal átnyújtotta neki a Kormányzónak igen meleg dedikációval ellátott arcképet.

A pápai legátus a trieszti gyorsvonattal elutazott Budapestre.

Székesfehérvárott és Nagykanizsán ünnepélyesen bucsuztatták Sincero biborost.

Rott Nándor veszprémi püspök Nagykanizsáig kísérte Sincero biborost, ott latin nyelven mondott bucsú beszédben köszöntö meg a pápai legátusának látogatását, kijelentette, hogy azok a kinevek, a nevéket a pápai legátus hozott magával. Magyarországon termékeny talajra találtak.

A vonat indulása előtt a pápai legátus a következő táviratot adta fel:

Magyarország kormányzójához: Vitéz Horthy Miklós kormányzó ur főméltóságának Budapest.

Mieőtt elhagynám Magyarországot, szívem egész melegével küldöm üdvözlémet, hálámat, szeretetemet Főméltóságodnak a nemes és hitében erős, magasztos magyar nemzet hősi megmentőjének és bölcs kormányzójának, Sincero Alajos biborost, pápai legátus.

RÁDIO-ISMERTETŐ ELŐADÁS AZ IPAROSTANONCISKOLÁBAN

A Keletmagyarországi Rádió Társaság augusztus 26-án, délután 6 órakor tartja harmadik rádió előadását az iparostanonciskola tornatermében, Burgondia u. „Hálózati készülékek” címen. Az előadást a „Vatea” Rádió technikai r.-t. kiküldött mérnöke tartja megfelelő bemutatásokkal.

Előadás tárgya: Modern hálózati készülékek. Rádió készülékek kulturális és társadalmi jelentősége. A készüléknél fellépő zavarok kiküszöbölése. A tökéletes és modern hálózati készülékek kritériumai. A közeljövőben a hálózati készülékekkel kapcsolatban megvalósításra kerülő lehetőségek és kilátások. Az előadás díjtalan.

A Keletmagyarországi Rádió Társaság egyébként délután 6—8-ig hivatalos órát tart (iparostanonciskola, földszint 5. sz., Bugondia u.), ahol a tagok részére a rádióval kapcsolatos összes kérdésekre díjmentes felvilágosításokat ad, készülékeket megvizsgál stb. Tagsági díj havi 50 fillér.

Szerdán délután 6 órakor a Déri-muzeum előtti téren a Rádió Társaság megalomnos berendezésével tizenét fog adni.

Szekérlámpák,

prizmák, sziták, passzirozók, fagyal gépek

Nagy vasüzletében

Csapó 77. kanyarsarok.

Írógép

teljesen kifogástalan, strapabíró, „Ideál” márka

eladó.

esetleg bérbe kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

Új kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobárainkból,

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivételével) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával írtasított megállapodás alapján kibővíteni

Magy kir. Operaház,
Nemzeti Színház,
Kamara Színház

előadásaira szóló mértékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegyek rendelését 2—3 nappal előbb velünk közölni.

PARK SZALLODA

BUDAPEST,

szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége)

Mathiász-féle

kecskeméti fajszőlők:

Muskotály, Passzatutti
kizárólag

KONTSEK GEZA

k. r. t. cégnél

Gronau német kapitány átrepülte az Óceánt

Newyork, augusztus 25. Gronau német kapitány vasárnap reggel megérkezett Labrador felszigetére, amely amerikai terület. Ötórás tartózkodás után folytatta útját Kanada felé. A német pilóta Grönlandon és Islandon át repült Amerikába. St. Johns-i távirat szerint Gronau vasárnap reggel 7 óra 55 perckor

érte el Armour partvidékét és Bottle repülőtéren szállott le. A repülőgép 130 kilométeres átlagsebességet ért el óránként.

Vasárnap délután 1 óra 45 perckor (keletamerikai idő) a repülőgép elérte az ujskóciai partot és Queensport kikötőjében leszállott. Onnan startolt hétfőn Newyork felé.

Orvendetesen növekszik Debrecen idegenforgalma, de sok panasz is észlelhető

Dr. tokaji Oláh Béla részletes jelentése az eddigi tapasztalatokról és a forgalom emeléséhez szükséges további teendőkről

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Dr. tokaji Oláh Béla, a város idegenforgalmi hivatalának agilis vezetője most terjesztette be első jelentését a polgármesterhez. A jelentés igen alapos és gondos munka, amely felöleli az idegenforgalommal kapcsolatos összes kérdéseket. Legelőször is az anyagi ügyekről ad számot a jelentés. A polgármester által rendelkezésre bocsátott hitelből, melynek összege 8000 pengő volt, már csak 19 pengő áll rendelkezésre. Az idegenforgalmi hivatal létesítésére a különféle érdekképviseletek eddig 2287 pengőt szavaztak meg, azonban kilátás van rá, hogy még újabb 1450 pengőt fognak megszavazni. Így egy újabb négyezer pengős hitellel, valamint ennek az összegnek felhasználásával az idegenforgalmi hivatal létesítése elérhető.

Három hónap eredményei

Az idegenforgalom terén tett három hónapos tapasztalatok, úgy az illetékeseket, mint a nagyközönséget meggyőzték arról, hogy az idegenforgalmi hivatal felállítása el nem odázható. Különösen kívánja a közvélemény az idegenforgalmi tanács megalakítását. Ez a szerv az érdekeltségeknek is alkalmat szolgáltatna arra, hogy javaslataikat, kívánásaikat előterjeszthessék.

Augusztus végéig ezer id. genre van kilátás

Az idegenforgalmi akció eredményei közül eddig említésre méltó, hogy június 3-ika óta 943 idegen fordult meg a Hortobágyon. Ezek 1515 napot töltöttek itt és így 30.000 pengő bruttó forgalmat eredményeztek. Kilátás van arra, hogy még ebben az esztendőben számos idegen érkezik Debrecenbe s augusztus hónapra legalább ezer embert várnak. A Hortobágyi csárda emlékkönyvébe május 1-től július 31-ig 1114 vendég írta be a nevét. Mindezek a számok előnyösen mutatják az idegenforgalmi iroda által elért eredményeket.

Az idegenek ellátása

Gondoskodás történt a turista ellátásról is. A debreceni szállodák 100 tagig személyenként 1 pengőért hajlandók turista-elszállásolást adni. Az összes éttermekkel 1.40-es árrban a hivatalnak megállapodása van az étkezésre vonatkozólag. Szükség esetén a Jogász- és Tisztviselő-Kör 95

Hirdessen a Debreceni Újságban

filléért 3 fogásos ebédet és két fogásos vacsorát ad nagyobb csoportoknak.

Plakátok és propaganda tüzetek tervezése

Az idegenforgalmi propaganda eszközei egyelőre nagyon hiányosak. A jelentés szerint a helyi sajtó készsége karolta fel az ügyet és a Magyar Távirati Iroda is közvetíti az idegenforgalmi híreket. Hiányoznak azonban a megfelelő nyomtatványok, plakátok, miért is azt javasolja Oláh Béla, hogy a polgármester egy debreceni és hortobágyi közös vonatkozású plakát tervezésére írjon ki pályázatot.

Javasolja, hogy készítsenek 30.000 példányban idegenforgalmi propaganda füzetet magyar, német, olasz, francia, angol és eszperantó nyelven. A propaganda-nyomtatványok terjesztésére már megállapodás tört létre az IBUSZ-szal, az országos vendéglős, szállodás és kávézó szövetséggel, a hotelportások nemzetközi egyesületével, a Nemzetközi Vásár, a Wiener Messe és Leipziger Messe igazgatóságával.

Az idegenvezetésre Debrecenben harminchatan jelentkeztek, akik német, francia, finn, holland, angol, olasz holland stb. nyelven beszélnek. Ezeket adandó alkalmattal felhasználják.

Közlekedési mizériák a Hortobágyon

Az általános észleletek során előadja Oláh Béla, hogy bár a város nevezetességeinek megtekintése ma sem ütközik nehézségbe, a külföldi vendégek mégis panaszkodnak a Badecker-rendszerű utikönyv hiánya miatt. Kevésbé kedvező a helyzet a Hortobágyon. Legtöbb panasz tárgya a lassu vasúti összeköttetés s az autóbusszjáratok hiánya, illetőleg a

drága autóbussz-tarifa. A menetidő megrövidítésére irányuló kérelmet az üzletvezetőség menetrendtechnikai okokból nem teljesítette, ellenben arra vállalkozott, hogy ötven utas jelentkezése esetén külön járatot indít. A HÉV igazgatósága nem teljesítette sem azt a kérelmet, hogy a menetdíjakat szállítsák le az autóbusszokon, sem azt, hogy hétfélig napokon és nagyobb forgalom esetére a hortobágyi csárda mellett autóbussz tartson, amelyen könnyen meglehet tekinteni a pusztát. Ezzel szemben az Autóforgalmi vállalat, hogy 30 pengőért kiránduló-autóbuszokat bocsát rendelkezésre. A Hortobágyon omnibuszt fognak beállítani, hogy ezen lehessen a gulyákhoz, ménesekhez kimenni.

Általános panaszok

Rendeteg a panasz a hortobágyi csárda ellen. A jelentés szerint a személyzet kevés, akonyha nem elég izletes, az italok nem megfelelő minőségűek és rosszul hűtöttek, a hérlő élelmiszerkészletet nem tart és az érkező csoportokat nem tudja kiszolgálni, a hatóságilag megszabott

árakat olykor túllépi.

A hortobágyi emléktárgyak közül is baj van, mert a csárdánál kapható emléktárgyak ára igen magas. Fontos ipari érdek kívánja, hogy ezeknek a cikkeknak árusítását úgy Debrecenben, mint a Hortobágyon megszervezzék. Tervbe van véve, hogy a Hortobágyon az emléktárgyak árusítására egy magyaros stílusa weck-end házat építenek.

A kiránduló közönség nagy mértékben kifogásolja a Hortobágyi vasúti lecsapolását. A vasúti állomás előjárója a jó ivóvíz hiánya miatt tett panaszt. Szükséges volna, hogy a MÁV üzletvezetőség a hortobágyi állomáson egy kutat furasson. Erre már 8000 pengő fedezet a MÁV költségvetésében rendelkezésre áll. Nagy baj továbbá, hogy a hortobágyi halastavak megtekintésére esetről-esetre Budapestről kell engedélyt kérni.

A jelentés nem sokára a polgármester elé kerül, aki bizonyára mindent el fog követni, hogy a szükséges intézkedéseket megtegye és az észlelt hiányok pótlásáról gondoskodjon.

ELSZAKITOTT ERDÉLY

Már a szászok is panaszkodnak

Bukarest, augusztus 25. Kormánykörökben feltűnéssel tárgyalják, hogy Hans Ottó Rothot, a németpárt elnökét a király másfélórás kihallgatáson fogadta. Színájából érkező hírek szerint a német pártvezér a királynak beszámolt azokról az okokról, amelyek arra kényszerítették a szászokat és svábokat, hogy panasszal forduljanak a Népszövetség elé. Hans Ottó Roth felsorakoztatta az összes kisebbségi iskolásérelmeket, jelentvén, hogy a német nép eljutott türelmének végső határához s a népszövetségi

panaszt azért szerkesztette meg, mert az egymásután következő román kormányok és így a Mann-kormány sem gondolt komolyan a békeszerződés kisebbségi klauzúliájának betartására. A német iskolák csak elenyésző hányadát kapták meg az összegnek, amelyet a kisebbségi szerződés alapján kapniok kellene az államtól iskolasegély címén.

Károly király részletekre kiterjedően meghallgatta a német pártvezér jelentését és állítólag megígérte, hogy a kisebbségek ügyét végső határához s a népszövetségi

26.378—930 II.

HIRDETMEY

Nemzeti érdek, hogy a gazdasági jóságállományában, de különösen jényszállományában rejlő nagy értéket, — melynek megvédelése nem csak magán, hanem nemzeti érdek is, — minden bekövetkező károsodás ellen megvédje, állami befizetések, elemi csapásból eredő súlyos kockázatot esélyeztessen.

Fent megjelölt károsodást mindenki csak úgy hárthatja el, ha a biztosítással kapcsolatos állapotegészlelési intézkedések az állattenyésztésnél alkalmazhatók.

Fontos tehát, hogy a gazdasági jóságállományáról bekövetkező károsodásból eredő veszteség elkerülése végett jóságait teljes garanciát nyújtó vállalt kötelezettségeit pontosan teljesítő, tekintélyes biztosító intézeteknél biztosítsa.

Ilyen megbízható a gazdasági jóságállományát által állami hozzájárulással alapított biztosító intézet a többek között a Gazdák Biztosító Szövetkezete (Budapest IX. Üllői ut 1. szám), továbbá a Magyar Kölesönös Állatbiztosító Társaság (Budapest, IV. Vigadó tér 1. sz.), mely intézetek az állami támogatáson kívüli erkölcsi támogatásban is részesülnek.

Akik tehát jóságállományát biztosítani kívánják, forduljanak nevezett biztosító intézetekhez.

Debrecen, 1930. évi augusztus hó 23. Zöld József sk. h. polgármester.

— Liszt Nándor és Sümeghy József: „Debrecen katolikus múltja és jelene” című könyve 1 pengő 50 filléért kapható Antalfy, Csáthv és Springer kereskedésében.

A legjobbat a legjutányosabban kapja!

Intézeti kelengyék

szakszerű összeállításban

Matrac, takaró,

paplan

vagy választék.

Alapítási év 1831

Kardos László

Debrecen Kossuth-u. 9.

Egyszeri összehasonlítás meggyőzi!!

Óriási részvét mellett temették el dr Rác Lajos kamarai igazgatót

Báró Vay László főispán és dr Koós Miklós államtitkár bucsuztatták a tiszántúli gazdasági szakszervelet nagy halottját

(A D. U. tudósítójától.)

A tragikus körülmények között elhunyt dr. Rác Lajos mezőgazdasági kamarai igazgatót hétfőn délután temették el az egész város előkelő társadalmának és vezető körének nagy részvételével. A holttestet dr. Rác Lajos szüleinek Kigyó utca 41. számú házában ravatalozták föl. Valóságos bucsuzás indult hétfőn a nagy halott ravatalához. Az összes gazdasági és közigazgatási intézmények, testületek és szervezetek küldtek koszorút a ravatalhoz. A kiterjedt család tagjai vidékről is mind beutaztak Debrecenbe, hogy koszorút helyezhessenek kedves halottjuk koporsóira és részt vehessenek a temetésen. Délutánra már teljesen elborították a koszorúk és a virágcsokrok dr. Rác Lajos ércoporsóját.

Apámnak — Jenő. Szeretett funk-
nak — Apád és unád. Aludj — Bösz, ödön és Ilus. Dr. Visky Sándor és családja. Bétkéi Lajosné — Komlóssy Etelka, Margit — Pösi Ilona — Erzi, Köss Mihály, Ilus. Apányiné, Hilda, Alsó Dunántúli gazda kamara, Tiszántúli mezőgazdasági kamara elnöksége, Tiszántúli mezőgazdasági kamara Tiszántúli kora, Pelsődnántúli gazda kamara, Szabó család, Szabolcs vármegyei gazdasági egyesület, Biharkezesi téli gazdasági tanfolyam hallgatói, Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági hitelszövetkezet, Jozefin — Margit és Emi, Országos Mezőgazdasági Kamara, Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara tisztviselői kara, Magyar turista egyesület debreceni csoportja, Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ, Biharvármegyei közönsége, A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara, Kecskeméti mezőgazdasági kamara és tisztviselői, Szabolcs vármegyei Gazdasági Egyesület, Hilda, Dr. T. Szűcs Giza családjával, Hivatásos kertészek szakszervelete, MOVE Országos Frontharcos Szövetség, Borbély István—Erzsike és Ottó, Homokjávító kísérleti gazdaság Nyiregyháza, Török Gábor baráti kör, Szabolcs-Beregvármegyei gazdasági egyesület, Debreceni m. kir. Gazdasági Akadémia, Békésvármegyei Gazdasági Egyesület, özv. Szabó Kálmáné.

A temetés

A temetés délután 5 órai kezdettel folyt le a Kigyó utcai gyászházban. Már a kora délutáni órákban a Kigyó utcát és a Kossuth utca végét százával lepték el az érdeklődők. A tömeg egyre szaporodott, úgyhogy egy egész rendőrszakasz csak nagy nehezen tudta föntartani a rendet. A Kigyó utcai ház udvarát és azt a szobát, ahol dr. Rác Lajos ravatala állt, zsúfolásig megtöltötték a gyászoló család tagjai, az intézmények kiküldöttei és vezetői.

Ott volt Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara egész tisztikara báró Vay László elnökkel az élén, ott láttuk a vármegye, a város, a gazdasági felügyelőség, a Gazdasági Egyesület és a társ kamarák kiküldötteit.

Pontban 5 órakor kezdődött meg a háznál a gyászszertartás. Erre már az egész Kigyó utcát, a Cseléd utcát és a temető felé vivő utat sűrű tömegek lepték el. Az „Egyvetérs” énekharangának éneke után Kardos Lajos ref. lelkész mondott lélekemelő, gondolatokban gazdag bucsuztató beszédet, amely alatt előkerültek a ritikülökből a zsebkendők és a nők sűrűn törölgették könnyüket. A pap mélyhatást keltő beszéde után a dalárda éneke következett.

Ezután a hatalmas ércoporsót a hat lovas gyászkocsira helyezték. A család koszorúit a halottas kocsira helyezték el, míg az intézmények és a tisztviselők nagy serege által küldött koszorúkat és csokrokat külön

koszorkocsira tették. Majd a kocsisortól kísért halottas menet megindult a Kossuth utcai temető felé. Amerre a gyászmenet elhaladt mindenütt hatalmas tömeg szedélyezte az utakat. A gyászmenetet pedig körülbelül 1500 főnyi tömeg követte a temetőbe.

A Kossuth utcai temető bejáratától nem messze, mindjárt a főt utca mellett várta a súlyos lelki bajoknak áldozatául esett dr. Rác Lajos holttestét a sir. Amint a menet a temetőbe ért, a sir körül a gyászoló család tagjai és az igazgatójának halálával nagy veszteséget szenvedett Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tisztviselői helyezkedtek el. A végzettségben megjelennek közül csaknem mindenkinek feltűnt, hogy az elhunyt fiatal özvegye, akivel hat héttel ezelőtt kötött házasságot, nem jelelt meg a temetésen.

A Kamara bucsuja

A sirnál gyönyörű imát mondott Kardos Lajos lelkész. Majd báró Vay László főispán, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke mondott bensőséges érzéstől áthatott beszédet.

Nekem jutott a feladat — mondotta báró Vay — hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a társ kamarák nevében elbucsuzzam Téled, aki az agrárérdeknek olyan kipróbált és rendíthetetlen harcosa voltál.

— Egy évtizede annak, hogy a törvényhozás az agrárérdek védelmére felállította a mezőgazdasági kamarákat. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát a gyermekek nehézségein dr. Rác Lajos segítette át, akinek a neve csaknem össze forrott a kamaráival. Csak az ő céltudatos munkáival volt elérhető az az eredmény, melyet a Tiszántúli Mezőgaz-

dasági Kamara 10 évi működése után fel tudott mutatni.

— Nagy veszteség kamaránkra nézve és a sors csapása, hogy dr. Rác Lajos munkabírásának delén kidőlt a sorainkból. Vele egy kivételértékű munkatársal lettünk szegényebbek.

Koós Miklós államtitkár bucsuztató beszéde

Báró Vay László megható bucsuztatói után a sirba helyezte a kamarai koszorúját, majd dr. Koós Miklós államtitkár, a budapesti Mezőgazdasági Kamara igazgatója munkatársai nevében bucsuzott a halottnak.

— Kedves barátom, dr. Rác Lajos, — mondotta Koós Miklós államtitkár — munkatársaid és barátaid nevében veszek bucsut téled. Messzi utadra a magyar gazdasági örök hálája, barátaid és munkatársaid szeretete kísért.

— Akik csak ismertek, szeretették férfias egyéniségedet, határozott akaratodat. Munkatársaidat megtanítottad a magyar földért dolgozni. A Te munkásságod és találmányosságod megszűnik ennél a sirnál. Távozásoddal hatalmas űr marad utána, amely mindig Reád fog emlékeztetni.

A közvetlen hangú bucsubeszéd alatt nemcsak a nők, hanem a férfiak közül is többen könnyeztek.

A beszédek után a sirba eresztett koporsóra ráhelyezték a koszorúkat és virágcsokrokat egyrészt és megkezdtek a sir behantolását. A hozzátartozók és a mezőgazdasági kamara tagjai egy-egy göröngyöt dobtak a koporsóra. Ezalatt az énekkar Szabó Lajos kántor vezetésével gyászdalokat énekelt.

A sir behantolása után a gyászoló család tagjai kocsikon hazamentek, majd hamarosan szétszórt a gyászoló közönség.

A Tanítói Árvaház sorsa

Tanító gyermekek internátusa lesz — A kultuszminiszter 25 tanító gyermeknek már most ingyen lakást ad

(A D. U. tudósítójától.)

A Simonyi ut elején, téglá alapzattal, hosszú vasrúcs frontu három vörös téglá épület áll egymás mellett, a Tanítói Árvaház. Ez az intézmény a tanítói árvák részére, az országos tanítói nyugdíj alapból, a tanítóság filléreiből készült.

Magyarország északi és keleti részein, a kisebb-nagyobb falvakban működő tanítók fiú és leány iskolaköteles koru árváit gyűjtötték ide össze, honnan szép rendben lártak az egyenruhás tanító árvák a különböző tanintézetekbe.

A trianoni vilár ez emberbaráti, nemes célú intézményt sem kímélte meg. A megszállt részek lekapeso-

lása miatt nem telvén meg, a kecskemétibe olvasztották. Odaszállították a tanító árvákat s a debreceni Tanítói Árvaházat 1920-ban az egyetem céljaira foglalták le.

A 622 haidumegyei tanítót egy táborba tömörítő Gönczy Egyesület midőn tudomást szerzett arról, hogy az egyetemi internátus a nagyerdői palotába költözik, megmozdult és elébb memorandummal, majd népes küldöttséggel kérte vissza az épületet a tanító gyermekek részére.

A kultuszminiszter ugyanis tervbe vette, hogy a falvakban, tanvákon, kis városokban működő tanítók közép-felső- és szakiskolába járó gyermekei számára — legalább az egye-

temi székhelyeken — internátusokat létesít. E célra akarja fordítani a népiskolai tanulók által fizetett 1—1 pengő beíratási díj 50 százalékát.

Teljesen indokolt a debreceni tanítóknak az az óhajja, hogy mivel itt nem kell építeni, itt az objektum megvan, elsősorban itt nyissa meg a Tanítók Házát, — a tanító gyermekek internátusát, a Tanító Árvaházat.

A tanítók megnyerték ügyüknek Petri Pál kultuszminiszteri államtitkár — mint Hajdúvármegye egyik képviselőjét és dr. Madai Gyulát, Hajdúvármegye másik országgyűlési képviselőjét, kiknek a vezetésével megjelent tanítói deputációt a kultuszminiszter fogadta. A miniszter hosszabb beszédben indokolta, hogy milyen szükség kényszerítette az épület lefoglalására és kijelentette, hogy „erkölcsi kötelességnek érzi, hogy a tanítói nyugdíjalapból, a tanítók filléreiből készült épület a tanító gyermek nevelés szolgálatába visszaállíttassék.”

Midőn az egyetemi internátus az új épületbe átköltözéshez fogott, a Gönczy Egyesület elnöksége ismét lépéseket tett, hogy a Tanító Árvaház-féle épületnek legelőbb a felszabaduló részében már most nyitassék meg a tanító gyermekes internátusa. Erre most a következő leirat érkezett:

Hivatkozással 410—4—96—1930. számú leiratomra, értesítem a tek. Elnökséget, hogy miután a debreceni tudomány egyetemnek ezidőszerint még szüksége van a Tisza István Internátus épületére, azt az év folyamán nem áll módomban tanítói internátus céljára átengedni. Addig is míg azon számítok, hogy ez az épület teljes egészében tanítói internátus legyen, megvalósítható lesz, gondoskodni akarok a hajdúvármegyei tanító gyermekek elhelyezéséről és azok közül a jó előnevelési tanító gyermekek közül, kik Debrecenben főiskolát vagy a középiskola magasabb osztályait óhajlják látogatni, összesen 25-nek fogok ingyen lakást adni a debreceni internátusokban és pedig 10 fiúnak és 15 leánynak.

Felkérem a tek. Elnökséget, hogy ezen internátusi férőhelyek lehetőségét megfelelő módon hozza az érdekek tudomására. A kérvények szeptember hó 15-ig adhatók be dr. Láng Nándor egyetemi nyilvános rendes tanár urnál. Budapest, 1930. augusztus hó 16.

Dr. gróf Kiehlberg Kunó ok.

A Gönczy Egyesület elnöksége e miniszteri leiratot a vármegyei tanítóival körlevélben közölte.

Még mindig tart a francia textilmunkások sztrájkja

Miután Lilleben és környékén a munka újból megindult, azt remélték, hogy Roubaix-Tourcoingban is elveszik a sztráikolók a munkát. — Vasárnap azonban a textilmunkások szindikátusának vezetői nem határoztak a munka újrafelvételé miatt, noha a sztráik folytatása mellett sem hoztak határozatot.

Az *Intransigeant* azt hiszi, hogy a munkások folytatják a sztráikot, mert a munkaadók a munkások egyik követelését sem akarták teljesíteni. A szindikátusok hétfőn döntenek véglegesen a sztráik folytatása vagy megszüntetése kérdésében. A sztráik folytatását rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy ezen a vidéken a sztráik már három hét óta tart s a munkásoknak csupán elenyésző töredéke kap segélyt.

Fártoljuk a hazai ipart!

Mielőtt női és férfi

kalap szükségletét

beszerezné, ol'vetlen nézze meg

M. Nagy Mihály kalaposmester

női és férfikalap nagy raktárát Debrecen, Csapó-utca 17. szám. (Szinházi átjáró.)

Nem hécsi, se nem külföldi gyártmány, hanem modernül felszerelt budapesti és debreceni műhelyünkben magyar munkások által készülnek.

Férfi nyuszőr kalapok már — — — P 14.—-től
Női legdivatosabb fűc kalapok — — — P 6:50-től

Kalapalakítást és tisztítást elfogadok. Teljes tisztelettel
M. Nagy Mihály kalaposmester

Csapó-utca 67. szám

Bálint József

asztalos

ajánlja saját készítésű butorait.

Arany Bika gőzfürdő teljesen átalakítva megnyílt!

Az Olajútóban halálragázott a vonat egy életunt öreg napszámost

Hétfőn hajnalban a vonat elé vetette magát

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Tragikus öngyilkosság történt hétfőn hajnalban az Olajútó mellett. Deák János, Nagycsere 29. szám alatti lakos hétfőn hajnali három órakor az Olajútó mellett elhúzó vasúti sínekre feküdt s a szerencsétlen embert a vonat halálra gázolta. Deák János hetvennégy éves, teljesen rokkant, nyomorék ember, aki egyrészt agykora, másrészt teljes munkaképtelensége miatt nem tudott dolgozni s számára csak teher volt az élet. Senki sem segítette s a szerencsétlen öreg ember az utóbbi időben már annyira elkéseredett, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott.

Vasárnap azután megírta a bucsulevelét, amelyben panaszolja, hogy nem bírja már az életet s nincs más hátra, minthogy maga vessen véget életének. Késő éjszaka kiment a vasúti sínekhez és ott várta a legelső vonat befutását. Hajnali három órakor fel is tűnt a távolból a nyeregyházi mozdony füstje s amint a vonat mind közelebb ért hozzá, kiugrott leshelyéről és közvetlenül a mozdony kerekéi elé vetette magát. A mozdony és az egész hosszú kocsisor végignem a testén, amelyet

a kerekék a szó szoros értelmében derékban kettévágtak.

Orvost hívtak azonnal hozzá, de az már csak a beállott halált tudta konstatálni.

A rendőrség központi figyelmét rögtön értesítette telefonon a sorompőr. A kiszállott rendőri bizottság egy cseruzával irt bucsulevelét talált Deák János napszámos zsebében. A levélben azt írta az életunt öregember, hogy nem bírja az életet és azért lesz öngyilkos. Levélében a hatóságokhoz szólva azt írta, hogy ne boncolják fel a halott testét.

A bünygyi hatóságok intézkedésére Deák János holttestét kiszállították az egyetemi bonctani intézetbe, mert boncolását nem lehet mellőzni.

A borzalmas öngyilkosságról értesítették a debreceni ügyészséget, amely — tekintettel arra, hogy bűntény nem történt — megadta a tetemzési engedélyt. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az öngyilkosságot megakadályozni már nem lehetett, mert a vonat elé ugrás oly hirtelen történt, hogy a mozdony fékezése és megállítása lehetetlen volt.

Kaszával és vaslapáttal támadt a csendőrökre, akiket részegségében összetévesztett haragszával

Hatósági közeg megtámadása miatt négy h. t. f. háza ítélték egy esztári duhaj legényt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Részletesen beszámolt a Debreceni Ujság nemrégben arról a rendkívül különös, pártját ritkító esetről, amely a múlt hónap 27-én, vasárnap történt Esztár községben. Ezen a napon Tóth István gazdasági cseléd eltikkadva a hőségől, bement néhány cimborájával az egyik kocsmába, hogy leöblítse a torkát. A cimborák között volt Bimbó József is. A társaság eleinte vígan beszélgetett és borozgatott egymás között. Közben szóba került a politika is. Bimbó és Tóth nem voltak egy bizonyos kérdésben egy véleményen, aminek az lett a következménye, hogy Bimbó hatalmas poént mért le Tóthnak, úgy, hogy az elesett. Bosszút lüheve tápázkodott fel és tájtékoz dühvel rohant ki a kocsmából. Egyenesen a bátyja lakására ment, ahol az udvaron levő kaszát magához véve, neki indult a sötét utcának. Mint-hogy azonban jócskán volt benne az italból, jobbnak látta, ha az utca közepén megy, amely mégis csak szélesebb valamivel, mint a gyalogjáró.

Utközben meghallotta, hogy többen közelednek feléje. Erre hirtelen meggyorsította a lépteit, már amennyire tehette és felemelte a kaszát, a közeledőkre kiáltott:

— Halt, kutyák, mert mindenkit legyilkolok!

A következő pillanatban azonban már rémülten hallotta, hogy puskacsörren, majd egy igen erőlyes hang így kiált rá:

— Áll, nagy lövők!

A csendőriarat volt, amelyet Tóth István a sötétben megtámadott. A kellemetlen meglepetés olyan erős hatással volt Tóthra, hogy esze nélkül eldobta a kaszát és még a nyulat is megszegyimentő gyorsasággal futásnak eredt. A csendőrök még hallották a távolból, mikor hátrakiáltott:

— Majd leszámolok és még a csendőrökkel is!

A járőr és a kisbíró, aki szintén a csendőrökkel együtt haladt, tovább ment az esztári utcákon. Alig néhány perc múlva, hogy a különös támadás történt, egy másik utcában ismét eléjük került Tóth István, akinek ekkor már egy hatalmas vaslapát volt. Ugylátszik, még ekkor sem ismerte fel a csendőröket s abban a hiszében, hogy Bimbóék közelednek feléje, magasra emelte a lapatot és feléjük rohant. A csendőrmester ismét az előbbi módszerrel folytatózott. Lekapta a puskáját és fel-szóllította Tóthot, hogy tegye le a lapatot. Tóth ezuttal is meglepő gyorsasággal engedelmeskedett, különösen, hogy meglátta a feléje irányuló fegyveresöveget, majd futásnak eredt.

A csendőrök három órán keresztül kutatták Tóth Istvánt, míg végre a bátyja lakásán sikerült rátalálni. Tóth annyira be volt rugva, hogy a földön feküdt, de ereje mégis volt hozzá, hogy ellenszögüljön a csendőröknek, akik be akarták kísérni. Végül is úgy segítettek a helyzetben, hogy Tóth Istvánt megvásárlták és

Tizian, Romanelli, Michelangeló, Murilló, Millet hírneves festő-
művészekről festett **gobelinek**
e öfestett perzsa szőnyegek igen nagy választékban
Kézimunka Szaküzlet Kossuth-utca 2.
Városi épület.

szekérre téve bevitték az esztári is, név szerint Békési Lajos és Cselt községházára. Itt Tóth István előadta kijózanodása után, hogy nem ismerte meg a csendőröket a sötétben s azt hitte, hogy Bimbó és cimborái közelednek feléje.

A hétfői főtárgyaláson ugyanígy adta elő az esetet Tóth István, akit hatósági közeg elleni erőszak vétségével vádolt a királyi ügyészség, csupán azt hangoztatta, hogy másodszor azért vette magához a vaslapátot, mert haza akart menni a gazdá-jához, de tép, hogy utközben Bimbóék megtámadták. Így legalább — gondolta — lesz valami a kezében, amivel védekezni tud. A csendőrök és még négy tanu egybehangzóan vallották, hogy az eset alkalmával igen sötét volt, úgy, hogy Tóth István, akiben volt egy kis ital is, alig ismerhette meg bennük a csendőröket s csak akkor eszmélt a tévedésére, amikor a fegyveresörgést meghallotta s ekkor el is dobta egy kaszát, mint a vaslapátot. A törvényszék ennek alapján felmentette az ellene emelt vád alól.

Tóth azonban mégsem uszta meg simán a hétfői napot. Ugyanis még egy másik ügye is volt a törvényszék előtt.

Április 17-én este Tóth István betért a Gyugyori kocsmába, ahol több kubikkossal együtt rumozott. Közben bementek a kocsmába az éjjeli örök

Lajos, akiket Tóth megkínált itallal. Tóth szerint ezek el is fogadták a bort, az örök viszont azt vallották, hogy visszautasították a kínálást. Amikor éjjel körül a kocsmáros kijelentette, hogy eléggé be vannak már rugva, nem ad öbbé egy esőppnyi italt sem, a vendégek lassan oszladozni kezdtek. Legutoljára Tóth István maradt, aki egy Dezső nevű cigánnyal ment ki a kocsmaja ajtaján. Kívül, valamivel távolabb tőlük a két éjjeli ör beszélgetett s amikor észrevették Tóthot, felszóllították, hogy csendben menjen haza. Tóth felbőszült erre a figyelmeztetésre, annyival is inkább, mert egyáltalán nem zajongott és káromkodni kezdett. Később egy közeli kerítésnek egyik léccét kitörte és azzal hatalmas ütést mért Békési Lajos karjára és hazarohant.

A tegnapi tárgyaláson Tóth István azt mondta, hogy előbb Békési Lajos ütötte meg őt a fokossal s ő csak azután használta a léccet, amellyel hatósági közeg ellen elkövetett erőszak vétsége miatt Tóth Istvánt 4 nyolc napon belül gyógyuló sérülést ejtett Békési karián. A törvényszék heti fogházbüntetésre ítélte, amelyet azonban az eddig elszenvedett vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek ítélt. Az ítélet jogerős.

Az első ötnapos kerékpárosverseny Magyarországon

Öt nap alatt 1000 kilométeren felüli utat tesznek meg a versenyzők — Külföldi híres versenyzők is résztvesznek a nagyszabású versenyben

Szeptember 4—8. közötti időben rendezti meg a Magyar Kerékpáros Szövetség első ötnapos kerékpáros versenyét, amely a sportszezon legkimagaslóbb sporteseménye lesz. A verseny utvonala a következő: Budapest — Gyöngyös — Tiszafüred — Debrecen (231 km.) Szeptember 4-én és szeptember 5-én Debrecen, Mezőberény, Békéscsaba, Orosháza, Hódmezővásárhely (205 km.); szeptember 6-án: Hódmezővásárhely, Szeged, Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Budapest (211 km.); szeptember 7-én: Budapest, Székesfehérvár, Siófok, Keszthely (175 km.) és szeptember 8-án: Keszthely, Balatonfüred, Székesfehérvár, Budapest (194 km.)

A verseny utvonala tehát több mint 1000 kilométer tesz ki, egy napra átlagosan tehát kercken 200 km. esik.

A kerékpáros szövetség a versenyre meghívott több külföldi neves kerékpáros versenyzőt, akik remélhetőleg indulni is fognak a sport és legnehezebb versenyén. Remélhetőleg a magyar versenyzők — miként a múltban, úgy most is meg fogják állani helyüket a külföldi versenyzőkkel szemben.

A nagyszabású versenyben előreláthatólag 80—100 versenyző fog indulni, akik kolosszális feladatot elért állanak, mert valóban ennél megerőltetőbb a térítési erő és kitar-

tást az utolsó cseppig igénybevevő verseny alig képzelhető el. Talán egyedül a marathoni futás hasonlítható ezzel össze, de ez sem teljes mértékben, mert amíg a marathoni futás 2—3 óráig tart, ezt a versenyt öt napon keresztül naponként 8—10 órán át futják.

A verseny iránt nem csak itthon, hanem a külföldi sajtóban is nagy érdeklődés nyilvánul meg: mint az 1930. év kerékpáros sportjának legnagyobb erőpróbáját említik meg egész Európában.

Igen találó ez a megállapítás, mert amíg a külföldi hasonló versenyben pihenő napok vannak, addig a versenyben egyfolytában öt napon keresztül folyik az összes izmok és idegeket a legteljesebb mértékben igénybevevő küzdelem.

Szörme bundák

és prémek nagy választékban. Szörme bundák javítását, alakítását jutányosan, a legújabb divatlap szerint készít KÖVÁRI szűszemester, József kir. hg-u. 3. Arany Bika fürdő mellett

A Singer varrógépek mégis a legjobbak!

Szabdlábra helyezték Williger Bélát, a debreceni Társadalombiztosítónál történt sikkasztás egyik gyanusítottját

(A Debreceni Ujság tudósítójától) Emlékeztet még az a nagyarányú sikkasztás, amelyet a debreceni társadalombiztosító intézetnél követett el Gombácsi pénzbeszedő és Zavilla Dénes, tisztviselő. A nyomozás alkalmával kiderült, hogy Williger Béla tisztviselő is követett el apróbb sikkasztásokat a társadalombiztosító intézet kárára s őt is letartóztatták. Williger ugya rendőrségen, mint később a debreceni vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett s a vizsgálóbíró előtte is kihirdette is kihirdette a vizsgálati fogságba való helyezését elrendelő végzést. Williger időközben kérte, hogy helyezték őt szabadlábra.

Dr. Csáky János vizsgálóbíró segéd hétón ismét felhívta Williger Bélát és kihirdette előtte a szabaddalra helyezést elrendelő végzést, ugyanis a vizsgálóbíró semmi olyan okot nem lát fennforogni, amely szükségessé teszi Williger Béla további fogvatartását.

Német vendégek részvételével folyt le a debreceni legényegylet Szent Imre ünnepélye

A magyar béke re: iziójáról beszéltek a zarándokok a fényesen sikerült ünnepélyen

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A kölni, kiki, hamburgi és frankfurti katolikus legényegyletek tagjai közül 22-en, mint ismeretes, résztvettek az augusztus 20-iki Szent István és Szent Imre ünnepségeken. A 22 német katolikus legény a fővárosi ünnepségek lezajlása után lerándult Debrecenbe. Szombaton kimentek a Hortobágyra, hogy megérezzék a magyar puszták szépségeit és néprajzi látnivalóit.

Vasárnap a helybeli római katolikus és görög katolikus legényegylet tagjainak társaságában a német vendégek megtekintették a város összes nevezetességeit. Nagyon tetszett nekik a Déri-múzeum gazdag régiség és néprajzi gyűjteménye, azonkívül a muzeumlőtti mély park. Délután megtekintették a nagyerdei egyetemi telepet. Csodálkozással szemlélték a klinikák pazar elhelyezését. Elragadtattással nyilatkoztak a klinikai pavilonokat összekötő alagútházatról és a konyha pazar felszereléséről. Megtekintették a klinikákat is egyenként. Legtöbbet a szemészeti klinikán időztek, amelynek modern berendezését valóságos megcsodálták. Délben az Angol Királynő vendéglőben volt ebéd.

Az egyetemi telep megtekintése után délután bent a városban megtekintték a német vendégek a görög katolikus templomot és a megyeháza művészeti magyarástulisu kapuloloztatát.

Szent Imre-ünnepély a Svetits-intézetben

Délután 6 órai kezdettel a Svetits-intézet tornatermében a két helybeli legényegylet tagjai a német vendégekkel közösen internacionális legénynapot és Szent Imre-ünnepélyt tartottak. A németországi legényegyleti tagok és a helybeli legényegyletek világhírű megalapítóinak, Kolpingnak a nevére elnevezett indulóval, zászlókkal vonultak be az ünnepélyre. A Szent Imre-ünnep alkalmából a Svetits-intézet tornatermét az érdeklődők csaknem zsúfolásig megtöltötték.

A pápai himnusz eléneklésével kezdődött a szép ünnepély. A megnyitó beszédet dr. Bencze Mátyás kaplán, a Római Katolikus Legényegylet elnöke mondta. Beszélt a katolikus összetartásról és Szent Imre eszméiről, majd arról szólott, hogy a németek a Rajna-vidék ki-

ürítése felett örülnek s ebben az örömben mi is osztozunk velük. Nekünk is megvan a reményünk arra, hogy hamarosan belátja a világ a velünk tett igazságtalanságokat s revízió alá veszik a nagyhatalmak a trianoni békét.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után egy görög katolikus legényegyleti tag határos szavalata következett.

Mellau Márton apostoli kormányzó helynök németnyelvű beszéddel üdvözölte a vendégeket. Nagyszabású beszédében elmondta, hogy a Duna Németországban ered s hazánkban lesz nagy folyóvá, de Németországból kapjuk a vizet. A kulturális és szellemi táplálékok egy részét is Németországból kaptuk az elmúlt századok folyamán, amelyeket a magyar géniusz átalakított és hasznosított. A múltban a magyarok tartották föl a mongolok, tatárok és törökök pusztító hordáit, a most következő időkben pedig az a szerep vár reánk, hogy a bolsevizmust teljes rombolásával fölirtartóztassuk. Ez a nemzet teljesíteni is fogja mindaddig azt a nehéz feladatát, míg tagjaiban erős hazafias és vallásos érzés él. Végül arra hívta fel a szónok a német legényegyleti tagokat, hogy hazájukban hívják fel az emberek figyelmét a magyar nemzet szomorú sorsára, vagy érdemeire és így kezdenek velünk szembe elismerést szerezni.

A nagyszabású beszéd hatalmas lelkesedésre ragadta a német vendégeket és az ünnepély hallgatóságát. Majd egy jól sikerült szavalt után a frankfurti legényegylet elnöke, Sauer tartott tartalmas szép beszédet. Hangsúlyozta a németeknek a magyarokkal szemben megnyilvánuló szimpátiáját és csodálatát. Végül erős fogadást tett, hogy hazájukba visszatérve, beszédeiben és

ujsgájkéjben is mindig hirdetni fogja, hogy a magyar nemzettel szörnyű igazságtalanság történt, amelyet a kultúrvilágnak a legsürgősebben jóvá kell tenni.

A szívből jövő őszinte szavak lelkes tapsra ragadták a közönséget. A kölni legényegylet főtitkára hasonló szellemben beszélt.

Orosz Bálint, a Görög Katolikus Legényegylet elnöke zárta be néhány kedves szóval a fényesen sikerült ünnepélyt. Majd a jelenlevők elénekeltek a magyar és a német himnuszot.

Este az „Angol Királynő” fehé-

termében társas vacsorához ültek a német vendégek a két helybeli legényegylet vezetőivel és tagjaival. Német Nándor vendéglős konyhája ezuttal is kitétt magáért. A fűszol-gált ínom ételek és a pompás italok nagyon ízlettek a németeknek. A társaság a késő esti órákig maradt együtt a fehér asztalnál.

A 22 német legény hétfőn reggel a 7 órai gyorsvonattal utazott vissza a fővárosba, ahonnan még ellátogatnak a Balaton mellé s csak augusztus 31-én térnek vissza Németországba.

A VITORLÁZÓ REPÜLÉS EREDMÉNYEI MAGYARORSZÁGON

Az elmúlt év tavaszán Petrőczy István nyug. ezredes kezdeményezésére, a MOVE által bevezetett vitorlázó repülés elindult első évfolyamú repülőkhöz s ennek az esztendőnek a évületében most már határozott képe alakul ki hazai vitorlázó repülésünk helyzetének.

Az iskola, mely a budaörsi repülőteremben négy egymást követő kurzus keretében, a mai napig közel félszáz növendéket vezetett be a vitorlázó repülés rejtelmeibe, kezdetben három iskola-géppel folytatta működését, melyekhez ez év tavaszán miább három gépet, köztük két vitorlázót sikerült beszereznie. Készségtelen, hogy ezek a gének, melyek csupán vizsgacélokra szerkesztett, nem nagy teljesítő képességű készülékek, komoly feladat elé állították vitorlázó repülőinket, amikor viszonylagosan nehéz, — úgy topográfiailag, mint légtérrel-tanilag komplikált terepen komoly eredményeket szándékoztak elérni. Mindazonáltal úgy Bernárd Mátyás alezredesnek, mint vitéz Hefty Frigyes régi pilótáinknak sikerült több ízben jelentősebb vitorlázást bemutatni, de kielégítő volt a növendékek előrehaladása is, kiknek munkáját a szokatlanul sziklás terep nagymértékben megnehezítette.

Az iskola megindulása óta összesen 570 felszállással szerepel, melyeknek keretében 16 növendéknek sikerült az A) fokozatu, hatnak a B) fokozatu vizsgált letennie, míg éppen a nehéz körülményekre való tekintettel, csupán a főoktatónak és helyettesének volt C) vizsga bizonylat kiállítható, mely nemzetközi érvényű oklevél.

Az időjárási viszonyok csak helyvel-közvet kedveztek a vitorlázásnak, még inkább vált hátrányára az ilyen irányú törekvéseknek az a körülmény, hogy állandó lakóhely hiányában csak szombat és vasárnapokként volt oktatás tartható. Ezen a bajon az AERO szövetség hathatós támogatásával most nagyobb méretű, beton alapú repülőteremtől épült a Farkas-hegyen, mely a MOVERO által szeptember 20-iki kezdettel rendezendő vitorlázó versenyekig hihetőleg el is készül s a tanfolyamok további folyamatos megtartásának lehetőségét biztosítja.

A terep — Farkas-hegy és Ló-hegy környéke — sainálatos módon éppen az uralkodó észak-nyugat —

dél-keleti szél irányban nem bír szélesebb frontu lejtővel, így csupán keleti, dél-keleti és dél-nyugati szélirány mellett áll fenn a vitorlázás lehetősége, de még ezeknek a lejtőknek sincsen 100 méternél szélesebb frontja, ami a vitorlázót arra kényszeríti, hogy szakadatlan fordulókkal tartsa magát közvetlenül a lejtő előtt. Ennek ellenében a kezdőugrásokhoz szükséges enyhe lejtésű szűles Mókus-völgy, kiválóan alkalmas iskola-terep.

Ami a vitorlázó repülésnek a motoros repüléshez való vonatkozásával kapcsolatos feltevéseket illeti, egyelőre két motoros pilótánk véleményére alapíthatjuk azt a gyakorlati tapasztalatot, hogy egyrészt a repülésnek ez a módja, — mely tulajdonképpen a motoros repülés abszolút motor defektusát tételezi fel, — kiváló eszköz a pillanatnyilag beálló kényszerleszállás gyakorlására, — másrészt hozzászoktatja a növendéket a levegőben-járással kapcsolatos sok olyan sajátos benyomáshoz, melytől egyébként motoros kiképzése alatt figyelmét hosszú időn keresztül elvonná. Az is kétségtelen, hogy az az önállóság, melyre a vitorlázó repülés — lévén a növendék első felszállásától kezdve kísérő nélkül, önmagára utalva, — a pilótát szoktatja, nemkülönben a levegő áramlásainak és azok határainak idefenn való felismerése és tökéltése, — a motoros repüléshez való előkészítés szempontjából mindenképpen nyereséget jelent.

Az alkalmas vitorlázó-terep utáni kutatás arra az eredményre vezetett, hogy Budapest környékének, a Hármás-Határ-hegy észak-keleti, Dunára néző lejtője az az ideális terep, melyen adott esetben komoly eredmények elérhetők lennének. Ha a MOVE repülő osztály, — amire remény van, — rövidesen alkalmas szállítóeszköz birtokába jut, úgy mi sem lesz többet akadály a annak, hogy a hazai viszonyaink között legjobban bevált német „Hölder Teufel” típusú gépen, több óras repülésre is tarthasson s ezzel, komoly teljesítmények alapján, méltó tápot nyújthasson a zsegré fokozódó kíváncsiság kielégítésére s egyúttal elvitathatatlanul megbízonyítsa — a vitorlázó — repülés gyakorlati értékét és jelentőségét.

vitéz Hefty Frigyes

Központi szálloda Hotel Central

Budapest, VII. Baross-tér 23.

A keleti pályaudvartól alig 2 percnnyire a debreceniek kedvelt találkozó helye.

Felsőrangú modern családi ház. Központi fűtés. Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétagyas szobák árai: 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák, rádió.

Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

Padlólakk

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsó kapható

STERN festéküzletben

DEBRECEN, PIAC-U. 16 (Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérintő megbízható minőségben kapható.

HIREK

1930 augusztus 26. (kedd)
Prot.: Izsó, Kath.: Zefran

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban tegnap a megélénkült nyugati légáramlás 1-2 foknyi lehűlést és egyes helyeken, különösen a Balaton vidékén, esőket okozott. A hőmérséklet azonban így is több helyütt a 30 fokot meghaladta. Budapest 25-én délelőtt a hőmérséklet 24 fok Celsius.

Időjóslat: Nehány napon át valószínűleg derült idő, emelkedő hőmérséklettel, egyelőre azonban még változóan felhős, nyugtalan idő.

Tóth Lajos műépítész, törvényhatósági bizottsági tag ünnepélyes névnapja alkalmából. A debreceni közönség többszáz tagja meleg szeretettel ünnepelte meg hétfőn délelőtt Tóth Lajos műépítész, törvényhatósági bizottsági tagot névnapja alkalmával. A közmegebecsülésnek és általános szeretetnek rendezésével fogadta az Angol Királynőben a debreceni hazafiak, urfi társadalom igen sok számottevő tagját, akik a sűrűn elhangzott pohárköszöntőkben lekesen éltették az ünnepeltet. Az Ipartestület és kamara jelenlévő tagjai közben sajnálattal emlékeztek meg arról, hogy Tóth Lajos nemrégiben lemondott az Ipartestületben viselt alelnöki tisztségéről. A szíves vendégsereg, amelynek sorában megjelentek a barátokon kívül az Iparkamara és az Ipartestület számos tagja és csaknem valamennyi tisztviselője, mindvégig ünnepi hangulatban, sűrűn hahmozta el Tóth Lajost a gratulációkkal, akik meghatóttan mondott köszönetet az ünnepelésért.

Hivatalos órák a debreceni postahivatalokban. A debreceni postai igazgatóság közli, hogy a Péterfia-, Hatvan, Csapó-, Szent Anna-, Miklós-utcai, homokkerti és csapókerti postahivatalok szeptember 1-től kezdve vasárnapokon, Urnapján, Áldozó esütörtökön, Karácsony első napján és Szent István-napján — mivel azt a forgalom nem indokolja — hivatalos órákat nem fognak tartani. M. kir. postaigazgatóság.

A Tiszavidéki Ag. H. Ev. Egyházmegye augusztus 27-én Nyíregyházán tartja évi rendes közgyűlését. A tiszavidéki ág. h. ev. egyházmegye évi rendes közgyűlését augusztus 27-én Nyíregyházán tartja az ev. templomban, illetve az egyház tanácstermében. Délután a különféle bizottságok ülésnek. A közgyűlés napján, szerdán reggel 8 órakor istentisztelet lesz, amelynek végeztével a tanácssteremben kezdetét veszi a közgyűlés. A közgyűlésen dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, egyházmegyei felügyelő megnyitó beszéde után dr. Domján Elek esperes terjeszti elő évi jelentését s a közgyűlés hozzákezd a 24 pontból álló tárgysorozat lebonyolításához.

A debreceni Vadásztársulat értesíti tagjait, hogy a társulat területeiről készített új vadásztérképet augusztus 30-tól kezdve a pénztárostól át lehet venni.

Könyvkötéseket, bördíszmunkákat, képernyőket, dobozokat stb. legzölésesebben és lezölésesebben készítt könyvkötészetünk.

Oláh megszállott területről átszökött magyar fegyencet fogtak el a debreceni lóvásárban

Az oláh határon két lovat lopott, s azokat akarta eladni a debreceni állatvásárban

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Szép Imre 30 éves vésprémi születésű napszámost a vésprémi törvényesíték még 1925-ben lopás és sikkasztás miatt több évi börtönrre ítélte. Szép azonban a börtönből megszökött és oláh megszállott területre ment át az elene kiadott körözés elől. Legutóbb Erdélyben bujkált és Perocsényben a bányai bányatelepen dolgozott Fodor Gyula név alatt. Kevés idővel ezélt azonban elvesztette keresetét s így elhatározta, hogy hazajön Magyarorszára. Petrocsényből vonaton ment Nagyváradra az oláh államvasutak dícsőségére potyautasként. Nagyváradról gyalogszerrel indult el a határ felé és Bors és Berettyószentjános között akarta átlépni a határt. Gyalogútján, még oláh oláh területen. Két órizenlenül hagyot lóra akadt. Ezeket áthajította magyar területre s

aztán úgy jött a lovakkal egyúttal Debrecenbe.

Itt első dolga volt, hogy elment az állatvásárba, hogy eladja a lopott állatokat. Már akadt is rá vevő, azonban mikor a vételt perékutáni akarták, kiderült, hogy a lovak lopottak, mert Szép Imrénél nem volt járlatiévél. A rendőr azonnal leigazoltatta, de akkor egy hamis munkakönyvet vett elő.

Előállították a rendőrségen, ahol Szép Imre be is vallotta, hogy ő Erdélyből jött át Debrecenbe a lopott lovakkal. Korábban pedig a vésprémi fogházból szökött meg.

A debreceni rendőrség tekintettel arra, hogy Szép Imrét most is körözi a vésprémi ügyészség, héttón átadta a debreceni ügyészségnek, ahonnan aztán Veszprémbe fogják szállítani.

A debreceni róm. kath. polgári fiúiskolában a javítóvizsgálatok augusztus hó 29. és 30-án lesznek, a pótlásokat pedig szeptember hó 1., 2. és 3. napján végezzük délelőtt 8-12-ig. Igazgatóság.

Hírek a rendőrségről. Lenkei Lajos 53 éves nagykarólyi tanító a budapesti Szent István-ünnepkre átiött Magyarorszára. Magával hozott 1000 pengőt magyar pénzben és 400 lejt. Debrecenbe utazott kereszttül. Mig itt időzött a vonat, leszállt és a pályaudvari vendéglőben megivott néhány pohár sört. Mikor a vendéglőből eltávozott, hogy fölszálljon a vonatra, észrevette, hogy ellopták a pénzt. Lenkei feljelentésére a debreceni rendőrség a tolvaj kézrekerítésére megindította a nyomozást. — Kiss Gyula hentessegéd a rendőrségen bejelentette, hogy ismeretlen tettes a vágóhidon ellopta a kabátját. A nyomozást megindította a rendőrség.

Használt tankönyvek vétele. Eladása tankönyvkötés vászon-sarokkal — 40 fillér. Irószerek, fényképészeti cikkek havi részlete. Előhívás másolással együtt 5 óra alatt szakszerű lelküismeretes munka. Springer könyv-, fotóüzletében.

A diszkrét Schwarz

Schwarz és Grün beszélgetnek. — Egyszerre csak odajön hozzám, — folytatja Schwarz a megkezdett történetet, — nem szól semmit, csak pofonvág engem. Mondom neki: mi volt ez? De úgy rákiáltottam, hogy az egész kávéház összeszaladt. Erre, kérem nem szól egy szót se, csak megint pofonvágott.

— Nem ütötte vissza? — Hogy gondol olyat? Csak nem csinálók feltűnést nyilvános helyen?

Dr. Leitner Adófi orvos, belgyógyász, szabadságáról hazaérkezett, rendelését a Széchenyi-utcai lakásán megkezdte.

DEBRECENI ÜVEGKERESKEDELMI RT.

Valamennyi magyar üvegyár

Kossuth János, Ajska
Parádi Üvegyár, Parád
Salgótarjáni Palackgyár Rt., Salgótarján
Tokodi üvegyár R.-T. Tokod

gyártmányai nagyban és kicsinyben

Fehértői Dániel

TEMETKEZÉSI VALLALATA
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11-85. SZ.

TEMETÉSEI

Ili. Kormos Sándor cipész-mester életének 32-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 5 órakor lesz a Szeint Anna kápolnából a római katolikus egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után a Szeint Anna-temetőbe.

Dudás Ferenc életének 30-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 5 órakor lesz az Árpád-téri templomból a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Péterfia-temetőbe.

Székely Mihályné szül. Szücs Mária életének 51-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 3 órakor lesz Debrecenből Nyíregyházára szállítva, a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után az ottani sírkertbe.

Beiratkozás a debreceni négy. évfolyamu felső kereskedelmi iskolába. Az 1930-31. iskolai évre az utólagos beírások szeptember 1-2-3. napján eszközölhetők, d. e. 8-12-ig az igazgatói irodában. Fizetendő díjak a beírásnál: beíródíj és az összes mellék-díjak címén 50.— Ft.; az évi tandíj 200.— Ft., amely havi 20.— Ft.-os előleges részletekben fizetendő. Válaszdió felévenként 5.— Ft. keresztény felekezeti tanulóknak és 8.— az izraelita vallású tanulóknak számára. A jövő iskolai év megnyitása szeptember 4-én d. e. 8 órakor fog megtörténni, szeptember 5-én megkezdődik a rendes tanítás. A javító és pótlóvizsgálatok augusztus 30-án 8 órakor kezdődnek.

Tankönyvek használt és új állapotban az összes iskolák részére kaphatók Csáthy Ferenc Rt. könyvkereskedésében, Ferenc József-ut 8.

Cserépkályhák, kandallók, porcelán takaréktűzhelyek nagy választékban kaphatók. Elvállalok cserépkályhák átrakását és tisztítását jutányos áron, helyben és vidéken. — Krisch Károly kályhás-mester Debrecen, Ferenc József-ut (volt Piac-utca) 89. Telefon 12-18.

Őszi és téli divatlapok megérkeztek. Nyári divatlapokat félárban kiárusítom. Kaphatók fehérnemű, kalap és kézimunka divatlapok is. Antalffy József könyvkereskedése, Szeint Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 612.

Budapesten, a Központi Szállodát, (Centrá) melyet Pálai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percnire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg-meleg vízzel, telefontal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Poloskát, svábót, molyt kirtant házilag csakis a Löcherer Chnezianel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Mindenféle írógép-munkát, értekezéseket, tudományos dolgozatokat, kimutatásokat stb. gépelésért, magyar, német, francia, angol nyelvű gépelést vállalok. Telefon 953.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

A Csokonai-színház új társulata

A Csokonai színház igazgatósága a debreceni liberális sajtóban közzétette új társulatának névsorát. Ezek szerint a következőkből fog állani az új együttes.

Igazgatóság: Kardoss Géza igazgató, Sándor Jenő igazgatóhelyettes, titkár, Szigethy Andor gazdasági főnök, titkár, Unger István operett-főrendező, Thuróczy Gyula prózaifőrendező, Szathmáry Endre és Jatzkó Rezső karmester, Erdődy Kálmán tancsmester, Hódy József főfelügyelő, Markó Valéria és Várady Mariska szűz.

Előadó művészszerkesztő: Antók Ferenc, M. Barna Anci, Csele Lajos, Dolinay Vilmos, Eryei Bőske, Erdődy Kálmán, Fábrián János, Fáskerthy Mária, Halassy Mariska, Horváth Lucy, Kardoss Géza, Komos Ferenc, Könyves Főh Erzsébet, Jatzkó József, László Gyula, Mészáros Béla, Misoga László, Pálly Mancsi, Sugár Mihály, Szigethy Andor, Szabó Imre, Timár Ila, Tu-

boly Luiza, Thuróczy Gyula, Unger István.

Közli azonkívül az igazgatóság 22 kardalos és kardalosnő névsorát.

A jövő szezon művészszerkesztőinek legtöbb tagját nyolc-tíz év óta ismeri már a debreceni közönség, az újonnan szerződöttek művészeiről bemutatkozásukig természetesen nem lehet véleményt nyilvánítani. Mindenesetre kétségtelen, hogy a szegedi színtársulattal ellentétben Debrecennek az idén sem lesz operai együttese, valamint az is, hogy most már végleg távozott a tavalyi társulat számos közkedvelt tagja. Az eltávozók névsora a következő: Erkel Gabi, Kornély Mária, Ferenczy Marianne, Ditrői Ica, Földy Kálmán, Mészöly Tibor, Kédly Gyula, Takács Oszkár, Tihanyi Jutka, Sugár Gyula, Remete Géza.

A színház debreceni megnyitása hír szerint szeptember 18-20. körül lesz.

TESTEDZÉS

Vasárnap nagy programot bonyolítottak le a testedzés minden ágában

Megindult a futball-szezon, de nagy napja volt ez athletikának és az uszospornak is

LABDARUGÁS

Legyőzte a Boeskey a Nemzetit

Közel kétezer főnyi közönség előtt folyt le vasárnap délután a Diószegi-úti sporttelepen a Boeskey-Nemzeti barátságos mérkőzés, amely a debreceni csapat nagy fölénye mellett 4:1 (1:1) arányú győzelemmel végződött.

Mindkét csapat tartalékosan állott föl. A Nemzetiben Rémai III. helyett Kovács játszott, a Boeskeyban az első félidőben Mór és Bobák, a második félidőben Sággy, Mertin és Hübner játszott. Az eredmény híven fejezi ki az erőviszonyokat s a Boeskey a játék irányítását mindvégig kezében tartotta.

Változatos játék után a 10. percben Markos éles lövését Gallina kiűtötte, a lepattanó labdát Bobák a hálóba juttatta. A Boeskey tovább támadott, míg a Nemzeti csak leütésekkel kísérletezett. A 20. percben Győri II. a felpályáról egyedül rohant és a helyi védelem habozását kihasználva, kiegyenlített. A nagy meleg miatt a játék ellaposodott.

Szünet után a Boeskey átesponosította csapatát és a 8. percben a Teleki-Vince-Semler-akcióból utóbbi révén, vezetett góliához jutott. A debreceni csapat ettől kezdve folytonosan támadott, ellenfelét a játéktér felébe szorította és esatár-

nak szebbnél-szebb lövését a pompás formában levő Gallina egyidejűleg mentette. A 29. percben Vince uelhez helyzetből a Boeskey harmadik góliát lötte. A 35. percben Semler megsérült, helyére Bobák állott, aki a 37. percben közvetlen közelről beállította a végeredményt.

Pécs-Baranya—Vasas 6:2 (1:1)

Az újdonsült elsőosztályú csapatot, a Vasast látta vendégül vasárnap a Pécs-Baranya barátságos mérkőzésre. A játék eleinte lanyhán indult, amit az első félidő 1:1-es eredménye is mutat. Később a Pécs-Baranya erősített és fölénybe került, ami további öt gólból juttott kifejezésre s a Vasas a gólaradatra csak egy góllal tudott felelni. A győztes Pécs-Baranyában a Somogytól átvett Somogyi mutatott kiváló játékot.

Bástya—III. ker. FC 2:0 (0:0)

A harmadik nagy vidéki csapat, a Bástya a bajnokság negyedik helyezettjét, a III. ker. FC-t látta vendégül. A szegedi csapat erős küzdelem

után két gólkülönbséggel biztosan győzött. A gólokat Szedlacssek és Kitti rúgták.

Ferencváros—Jugoszlávia 5:2 (4:1)

A Ferencváros belgrádi turájának második napján a Jugoszlávia belgrádi bajnokcsapat együttesével mérkőzött. A csatársorból hiányzott Turai, aki az előző napi mérkőzésen megsérült. A kiváló magyar csapat állandó fölényben gyönyörű támadásokkal gyűrte maga alá a jól ismert szeb csapatot. A gólokat Toldy, Takács II. és Kohut lötték. A belgrádi közönség kelles ünneplésben részesítette a kitűnő játékot mutató magyar csapatot.

USZÁS

A nürnbergi vízpoló tornán Magyarország tönkreverte a francia válogatott csapatot

Magyarország—Franciaország 12:2 (8:0)

Nürnberg, augusztus 25. A vízpolótorna első mérkőzése ma délután folyt le Belgium és Anglia között, melyet Belgium nyert meg 5:2 (félidő 3:1) arányban.

A vízpolótorna második mérkőzésén Magyarország Franciaországgal került szembe, melyet egyoldalu fölényes játék után 12:2 (félidő 8:0) arányban győzött le. A magyar csapat a játék kezdetétől fogva a kezében tartotta a mérkőzés sorsát és az egyik gólt a másik után dobta. Szünet után a magyar együttes lefutott és a francia csapat a magyarok elbizakodottságát kihasználva, két szerencsés góllal szépített az eredményen.

Az első négy gólt Németh dobta, a következő kettőt Kesserű I. A félidő utolsó góliát Németh helyezte a francia csapat hálójába. Szünet után Német újból két gólt dobott, ezután érik el a franciák két góliát, melyre a magyarok Kesserű I. és Homonnai révén két további góllal feleltek.

A torna első napjának utolsó mérkőzését Németország és Svédország játszotta, mely az erőviszonyoknak megfelelően a német csapat 7:0 (5:0) arányú győzelmével végződött.

Páhok nyerte a Balatonúszó bajnokságot

A Balatonúszó bajnokságot vasárnapra tűzték ki. A kánikula is gyorsan jött, a verseny kitűzése is, s így sokan elmaradtak a pályától közül. Az egyik legszorgalmasabb úszó, Páhok István győzött 4 óra 29 p 02 mp-el s öt több mint félóra múlva követte dr. Labort. A nők közt Szenesné győzött, aki az általános osztályozásban harmadik lett. Részletes eredmény:

Férfibajnokság: 1. Páhok István MTK 4 óra 29 p 02 mp., 2. dr. Labori MUE 5 óra 2 p 35 mp.

Női bajnokság: 1. Szenesné MUE

Sabária—Szlován 0:0

A másik nemzetközi mérkőzést az első osztályba jutott Sabária játszotta Szombathelyen a bécsi Szlovániával. Mindkét csapat csatársora gólképtelennek bizonyult s minnas játék után gólnélküli döntetlennel végződött a mérkőzés.

Ujpest—Teplitzer FK 1:1 (0:1)

Budapestnek egyetlen nagyobb futball eseménye a kitűnő csehországi német együttes és a magyar bajnokcsapat találkozója volt. Az Ujpest fáradtan és feltűnően rossz formában játszotta végig a mérkőzést, úgyhogy a cseh csapat a második félidő negyvenedik percéig még vezetett és csak tizenegvesből tudott kiegyenlíteni.

ATHLETIKA

Az MTK nyerte a Springer-díjat

Váratlanul gyenge sportot eredményezett a klasszikus Springer-díj athletikai versenye. A vasárnapi eredmények:

100 m.: Nagy (FTC) 11 mp., 8.0 m.: Ferihegyi (MTK) 2 p 2.8 mp., 5000 m.: Hevele 16 p 0.6 mp., 110 m gát: Jávor 16 mp., 2. Kálmán 15.1 mp., 3. Várnay. Magasugrás: Soós (BSE) 175 cm. Diszkoszvetés: 1. Marvalits (BTC) 45.82 m., 2. Regős 43.43 m., 3. Remencz 42.72 m. Gerelyvetés: 1. Szepes 62.01 m., 2. Szekrényessy 57.41 m., 3. Takács 56.6 m. Olimpiai staféta: 1. MTK, 2. FTC.

A Springer-díjban 1. MTK 29 pont, 2. FTC 19 pont, 3. UTE 14 pont.

A női számok közül Lukács Éva 7.2 mp-cel nyerte az 50 m-t, Nadányi Agnes 32.94 v-rel a diszkoszvetést.

Jól sikerült a MOVE athletikai bajnoksága, amelyet Nagykorörsön rendeztek. A pontversenyt az Öböl-díj Torna Egylet nyerte meg.

BIRKÓZÁS

Felhívás. A Debreceni Torna Egylet birkózó szakosztályának vezetősége értesíti a szakosztályi tagokat, hogy a nyári birkózó tréning szünet alatt hétfő, szerda és pénteken délután 5 órától kezdődő s az egyesület nagyterdei sporttelepén tartandó athletikai tréningeken részt vehetnek.

Az Osztályversenyt ma húzásán a következő nagyobb nyere-ményeket sorsolták ki: 40.000 pengőt nyert: 19582; 3000 pengőt nyert: 53971; 2000 pengőt nyertek: 14553 21867 51003; 1000 pengőt nyertek: 1623 8043 15996 26356 33960 51290 62749 64790 74004; 800 pengőt nyertek: 3878 7429 15544 16631 22362 26060 29344 36839 48276 56627 57887 73825; 600 pengőt nyertek: 23352 38097 41978 54345 54625 55494 60782; 500 pengőt nyertek: 7660 24164 32322 44662 52288 53118 54483 66433 69783 70311 77303 79884. Ezenkívül kihúztak még 400 pengős, 300 pengős és 150 pengős nyereményeket. A húzás folytatása folyó hó 26-án lesz.

Épület és bútoralakítások, furnérok
Bészler Lajosnál,
Széchenyi utca 2. sz.

Drágább van, jobb nincs!

Az 1930-as Morris Oxford Six

a hathengeres kétkiterek legjobbja. — Finger Typ controll, hidraulikus fékek, triplex üvegezés stb.

Áraink, hitelfeltételeink a legjutányosabbak!

Kérjen felvilágosítást, árajánlatot:

Morris Autok Képviselete
Budapest, VI. Andrassy-ut 28.

RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?
9.15: A m. kir. I. honvédegyalgezered zenekarának hangversenye.
9.30: Hírek.
9.45: A hangverseny folytatása.
11.10: N. közözi vízjelzőszolgálat.
11.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye a Vigadó-térről.
12.05: A hangverseny folytatása.
12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny további folytatása.
1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjelző jelentés.
2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árfolyambírek.
4: Baloghné Hajós Terézia állatmészei.
4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjelző jelentés, hírek.
5: Szabó Mária novellái: 1. A szombati seros, 2. Lakás keresnek.
5.35: Szalonzenekari hangverseny.
6.40: Komjáthy Andor műveiből olvas fel.
7.15: Parkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.
8.15: Újévetversenyeredmények.
8.20: Komáromy János felolvasása.
8.50: A Budai Dalárda hangversenye.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

KÜLFÖLD:

Bécs 11: Sving-zenekar.
3.15: Geiger-zenekar.
5.30: Sárkánykésztetés gyermekek számára.
6: Az 1930-ik bécsi szakszervezeti kongresszus.
6.30: Takarmánygyártás kedvezőtlen időjárási viszonyoknál.
7: Képek és halak családi életéről.
7.30: Vannak-e kegyetlen gyermekek?
8.05: Göttesmann Hugó hegedűművész játéka.
Berlín 5: Fuvószenekar.
6: Könyvismertetés.
6.30: A művelődés demokratizálódása.
7: En-kkar nédalokat ad elő.
7.35: Heiß interjú.
8: Offenbach A gerolsteini nagyhercegnő című hárfoművészes operettje a stúdióban.
Utána hírek, politikai lapszemle.

A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának tanácsadó irodája (József kir. herceg-utca 16., bejárat a kapu alatt) a nyári hónapok alatt is minden hétköznapra eső szerdán és szombaton délután 6-7 óra között tanácsadás vagy utbaigazítás céljára szegénysorsu ker. felek részére díjtalanul rendelkezésre áll.

Grafológiai szelvény

Név:
Lakás:

Aki a fenti szelvényből hat darabot beszolgált a Debreceni Ujság (Hajdúföld) szerkesztőségéhez, annak S. Andor ingyen küldi meg jellemrajzát és írásának analízisét. S. Andor egyébként Kossuth-utca 26. szám alatti lakásán (kapu alatt balra) naponként reggel kilenc órától áll az érdeklődő közönség rendelkezésére.
A beszolgált szelvényvel együtt néhány sor írást is be kell nyújtani.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkesztő: Meissner Károly.
Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-titkára.

Az oszták husiparosok válsága

A tanulmánytón le.ő Meissner Károly, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s. titkárának tudósításai

Tanulmányozva Ausztria jelenlegi közgazdasági viszonyait, meg kell állapítanom, hogy Ausztriában a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem ép oly súlyos válságban van, mint Hazánkban.
Tanulmányaim során különösen az egyes hazai mezőgazdasági terményeknek Ausztriában való elhelyezésére vagyok leginkább figyelemmel; számos az export kilátások pillanatnyilag kedvezőlenebbek, mint azt általában Magyarországon megítélik.
Mintán sertésenyésztési produktumaink nagyrésze Ausztria felé irányul, szükségesnek láttam, hogy ezen vonatkozásban is tájékozódjak.
A mai napon alkalmas volt az osztrák husiparosok egy pár vezető egyéniségével tárgyalást folytatni és ennek alapján az osztrák husipar jelenlegi helyzetéről - amely a múltban világhírre tett szert - a következőket közölhetem.
Maga az a körülmény, hogy kb. 2000 munkanélküli husiparos van csak magában Bécsben; elégséges jelenti azt a válságot, amellyel ma küzd az osztrák husipar. Igen sok - azelőtt jó forgalmu üzletlaidonos - volt kénytelen megszűrtetni üzemét.

Felére csökkent Bécsben a sertés-vásárok forgalma

Alig három-négy évvel ezelőtt 24.000-25.000 drb volt a bécsi piacok sertésfelhajtása, addig ma átlag 12.000-13.000 drb sertést hajtának fel, amiből csak mintegy 8000 darabot dolgoznak fel a husiparosok. A hivatalos adatok szerint az 1928 évhez arányitva, heteként 2000 drb-bal csökkent a wien felhajtás; tehát előreláthatólag 1930 évben több mint százezer sertéssel kevesebbet fognak felhajtani az elmúlt évekhez arányitva.
Az utóbbi fél évben különben maga a sertés- és produktumainak fogyasztása 25-30 százalékkal csökkent. Azok a husiparosok, akik pár hónappal ezelőtt 8-10 sertést dolgoztak fel és adtak el heteként, most alig tudnak 3-4 sertést eladni.
Azok az üzletek pedig, amelyek még március hónap körül 900-1000 pár „bécsi virsli” adtak el naponta, ma örülnek, ha 110-200 párt adhatnak el.

Növekszik a margarinfogyasztás

A sertészsír fogyasztás is igen nagy mértékben csökkent, ezzel szemben a mesterséges zsír (margarin) használata emelkedett. A sertészsír ára pedig elég mérsékelten mondható. Prima minőségű sertészsír kicsinyben kimérve 2,80-3 schilling. A margarint azonban vámentesen lehet Ausztriában behozni és így az ára a sertészsír árához viszonyítottan annyira alacsony, hogy mind többen és többen használják a margarint háztartásukban sertészsír helyett.

Csak az olcsóbb husnemű kelendő

Vizsgálva a husipar válságának okait: elsősorban a fogyasztók vásárlóképességének nagyarányú csökkenésében találjuk meg. A fogyasztók különben az olcsóbb husneműket illetőleg készítményeket vásárolták; a finom felvágottat, sonkát, szalámit feltűnően kevesen vásárolták; főleg véres, száraz és májas kolbászokat, olcsó szalonna féléseket keresik. Legutóbb itt létem alkalomával, pár év előtt, ugyiszólva nem lehetett „beírni” egy-egy nevesebb hentesáru üzletbe, addig ma

ezekben az üzletekben mindig több a kiszolgáló személyzet, mint a vevő.
A válságnak egy másik oka az a hatalmas munkanélküliség, amelyik egyáltalán bémítólóg hat egész Ausztria közgazdasági életére. A külvárosokban szűnt meg a legtöbb hentesüzlet, pedig pár év előtt, a külvárosi üzletek nagyobb forgalmat bonyolítottak le, mint a belvárosban levő hentesek.
Kedvezőteléül befolyásolta a husipar a vegetáriánus étkezés számottevő elterjedése. A hatalmas propaganda következtében, amit a husipar elleni étkezés érdekében kitértenek, mindig többen és többen mondanak le a husevés „elvezetéről”.
Szükségesnek tartom még felmiliteni azokat a nagy közterheket, amik határozottan nagyobbak, mint nálunk Magyarországon.
Röviden a fentiekben vázolhattam az osztrák husiparosok válságát. Hazaérkezésem után részletesen fogok beszámolni a hazai sertésenyésztésnek Ausztriába irányuló kiviteli lehetőségeiről.
Wien, 1930. VIII. 22.
Meissner Károly.

Zürich, augusztus 25.
(Zárlat.) Páris 20,23 és fél, London 25,05 és egyenleod. Newyork 514,32 és fél, Buxelles 71,85, Milanó 26,94 és fél, Madrid 56,40, Amszterdam 207,20, Berlin 122,86, Wien 72,69, Szófia 3,72 és fél, Prága 15,26 és fél, Varsó 57,70, Budapest 90,21 és fél, Belgrád 9,12 és hétnyolead Bukarest 3,06 és hétnyolead

Gabonapiac

A készírvásáron buza 15. rozs 25 tengeri 20, a takarámvárpa pedig 25 fillérel volt olcsóbb. Ugyancsak alacsonyabb árfolyamok mellett kötötték az üzleteket a határidőre is, ahol leginkább abból az akból keletkezett kínálat, mert a gabonaforgalom most kizárólag a belföldre szorítkozik.

Kifélé egyáltalában nem jönnek létre eladások, vagy csak egészen minimális tételek erejéig. Ez vonatkozik a rozsrá s és nemcsak a búzára és a rozsrá egyedül az arbrázás a vevő. Mindazáltal a határidőrozsra is inkább állandóan kínálat volt túlsúlyban. A tengerinél körülbelül 30 filléres árcsökkenés jelentkezett máusi határidőre azzal kapcsolatban, hogy a jugoszláv tengeriből ismét bővebb kínálat van az importra utalt piacokon.

A lisztárak nem változtak. Készárúüzlet hivatalos áriegyzőkei:

Buza: tiszai: 77 kg 17.10-17.50, 78 kg 17.30-17.70, 79 kg 17.00-17.90, 80 kg 17.50-18.00, füzai: 77 kg 16.75-17.95, 78 kg 16.85-17.15, 79 kg 17.05-17.25, 80 kg 17.15-17.35, jázsi: 77 kg 17.05-17.35, 78 kg 17.15-17.35, 79 kg 17.35-17.65, 80 kg 17.45-17.75, dtul: 77 kg 16.65-16.85, 78 kg 16.75-17.05, 79 kg 16.95-17.15, 80 kg 17.05-17.25, pesti: 77 kg 16.65-16.85, 78 kg 16.75-17.05, 79 kg 16.95-17.15, 80 kg 17.05-17.25, búcskai: 77 kg 16.65-16.85, 78 kg 16.75-17.05, 79 kg 16.95-17.15, 80 kg 17.05-17.25.
Rozs: pesti: 10.15-10.25, egyéb rozs 10.15-10.25, tak. árpa I 14.75-15.25, tak. árpa II 14-14.50, felsőm. sörárpa 18.50-20, egyéb sörárpa 16.75-17.75, repce 27.50-28, tiszai tengeri 16.25-16.50, egyéb tengeri 16.25-16.50, zab I új 16.25-16.50, korpa 9.10-9.30

Budapesti és vidéki nagymalmok hivatalis árai boletával és forgalmi adó nélkül: Dgg. 39.65-40.15, Og 39.15-39.65 2-es 36.65-37.15, 4-es 31.25-32 6-os 22.65-23.15, 8-as 12-13. rozs 0-ás 34.65 1-es 22.40.
A termény- és magriac felhivatalos áriegyzőkei: Fehérbab 41-43, biborhere 35.38, fehérbosó 16-19, lenmag 37-41, búkköny 20-22, ken demag 33-45, tömrag 33-35, mák 72-74.

VÁSÁROK JEJYZEKE.

Augusztus 26-án. Iván, Köröshegy, Rum (sertésvásár nines), Nyirácsád, Veszprémvásár, Kirakodóvásár: Kun-szentmiklós, Szécsény. Állatvásár: Tata.
Augusztus 28-án. Badacsonytomaj, Bodrogkeresztúr, Csököly (sertésvásár nines), Tabajd, Tormaszentandrás, Állatvásár: Kapuvár.
Augusztus 29-én. Bőte (sertésvásár nines), Majs, Veszprém, Zalalövő (sertésvásár nines).
Augusztus 30-án. Csanádpalota, Háromfa, Istvándi (sertésvásár nines), Kémes, Marha- és sertésvásár: Szekszárd.
Augusztus 31-én. Csépa, Filópszállás, Kisújszállás, Szentmártonkőta, Tápógyörgye.

HIRDETMEJY

M. kir. földművelésügyi miniszter ur az elmúlt évben, ugy a f. évben is a gazdaközönségnek eredeti nemesített buza vetőmagyakkal kedvezményes áron ellátását vette tervebe.

Ezen akció keretében eredeti nemesített buza vetőmagot azzal a kedvezményel oszt ki a földművelésügyi miniszter megbízásából a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, hogy a vetőmag nemesítő felarat és a vasúti szállítás költségét a földművelésügyi tárca viseli, a gazdák pedig a vetőmag alaparat (budapesti tözedei közpárfoyam) és a gabonajegy értékek megfelelo összegét, valamint a szállításhoz szükséges új zsákok árát fogják megfizetni. A vetőmag szállításhoz a növény-nemesítők által beszerzett 78 dki-os juttazsákok ára darabonként 1 pengó 60 fillér lesz.

Tekintette arra, hogy a nemesített vetőmag csak helyes talajművelés esetén váltható be és biztosítható nagyobb terméshozamot, e kedvezményes vetőmagban csak oly gazdák részesíthetők, akik földjüket jól művelik, a talajművelést mindenestre elvégzik.

A kedvezményes áru vetőmagban részesülő gazdák kötelezettségét kell hogy vállaljanak arra, hogy a kiosztott nemesített vetőmagra nézve szerzett termelési tapasztalataikat a kamarával annak idején közölni fogják.

Felbívom z érdekelteket, hogy akik a kedvezményes vetőmagot igénybe venni kívánják, azok saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Hunyadu. 5. sz. alatti helyiségében, ahol a további felvilágosításokat meg fogják kapni.

Debrecen, 1930 évi augusztus hó 23.
Záid József sk.,
h. polgármester.

Könyvkötészetünk megnyílt József királyi herceg-utca 16. szám alatt, első emelet az udvarban.

VARROGEP
SINGER
JAVITÁS
SZAKSZERUEN
ES GYORSAN.
SINGER VARROGEP RESZV. TARS.
Piac-utca 79. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

Jómegejlenésű
állami ember özvegye szerene megismerkedni házasság céljából olyan nyugdíjképes komoly férfivel, ki igen egyedül éri magát. — Választ. „Középkorú” jellegére e lap kiadóhivatalába kér: 379

Férjhezmenne
özvegyasszony százhusz, gazdalaány nyolcvan, — árvaövérek hatvanholdas tanyabirtokkal, félárvalány negyvenezer, tarifikós tizenötezer, — varrónó négyezer pengővel, bővébb. Kínese kisgazda, Orosháza. 360

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Egy
notlen, jómagaviseletű megbízható fiatal ember kecsis állást keresne el-sejére, vagy azonnali belépésre. Bármilyen fogathoz megfelelő. Cim a kiadóban. 4711

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Ügyes
francia varrónó ajánlkozik naponta 2 pengőért Késes utca 46. szám, udvarban hátul. 4652

BETOLTENDÓ ÁLLÁS NŐKNEK

Füszerezletben
járta ügyes kiszolgáló leány felvétetik el-sejére. Wesselényi u. 107. 372

Intelligens
nevelőnőt vagy tanító-nőt keresek két ki-leányomhoz. Piac utca 22. II. 4. 334

BETOLTENDÓ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Kifutó fiu
megbízható felvétetik. Piac utca 64., Guttman-nál. 437

Cipészegédeket
állandó munkára fel-vesz — Grósz Lőrinc, — Sas utca. 424

Házmasternek
gyermektelen házaspár felvétetik. Busi u. 17. 428

Ügyes
ügynököket keresünk — Debrecen, Hajduböször-mény és környékére. — Csakis jó megjelensű és beszélőképeségű urak jelentkezzenek. Singer varrógép rt. Debrecen. Piac u. 79. 381

Cipészegédek
felvétetnek. Herskovits, Csapó 18. 394

Cérmagyári
munkáslányok felvétet-nek. Csapó utca 58. sz. 356

Ügyes
varróné és tanuló-leány felvétetik. Berger-Ilona női divatterme. — József kir. bereg utca 33. szám. 355

Kertész
aki gyümölcs-, virág és konyhakertészeten agy-aránt gyakorolt — dol-kozni szerető, lehetőleg fiatal nő-sülő, vagy kis-családu férfit — Debrecenhez 2 kilométerre fekvő birtokra október el-seji belépéssel alkalmaz-szaba vennék. Ajánlatot a fizetési igérv (kon-venció) megjelölésével kérem: Machó Ferenc Debrecen, Dobozi utca 17. számú címre, kérem. Villanyszereléshez étrök élőnyben.

KIADÓ LAKÁS

Lakást
adok takarításért szere-nyebb magános nöknek, vagy párnak. Méliusz-tér négy. 4715

Kiadó
azonnal két szoba, elő-szoba, konyha, ilvege-zett verandával mellék-helyiségekkel. Egresker-utca 7. 4718

Különbejáratu
szoba, konyha, speiz, — butorozva vagy üre-es kiadó. Iskola utca 8. sz. 430

Parkettes
különbejáratu butoroz-talan szoba fürdőszoba használattal kiadó. Csa-pó 26. 433

Modern
egy szoba, konyhás la-kás, mellékkeliségekkel kiadó. Busi utca 17. sz. 427

Szoba.
konyha mellékkeliségek kel gyermektelen házaspárnak kiadó. Jókai ut-ca 3. V.

Tiszta
ujjonnan renovált udvari szoba gyermektelen há-zaspárnak, esetleg idő-sebb nöknek szeptember 1-re kiadó. Garai 26.

Egyszobás
lakás kiadó. Libakerti Csószházban 13. szám. 469

November 1-re
3 szobás, fürdőszobás modern lakás kiadó. Jó-zsef kir. bereg utca 71. 391

Szép
utcai szoba mellékkeliy-ségekkel kiadó. Szeptem-ber el-sejére kiadó. Szepességi utca 31. 4688

Miklós u. 4.
földszint egy szép utcai szoba kiadó. Felvilágo-sítást az emlethen özv. Rosenfeldné ad. 376

Férfiak
házaspárnak kiadó köz-pontban szép, kényel-mes szoba, fürdőszoba használattal. Cim a ki-adóban. 360

Német, vagy angol
nyelvtanár szép utcai szobát, kaphat. Miklós-utca 4. földszint. Felvi-lágosítást az emlethen özv. Rosenfeldné ad. 377

Udvari
kettőszoba, konyha, mel-ékkeliségekkel szeptem-ber elsőre kiadó. Röt-hermer utca 21. 4655

Udvari
3 szoba, előszoba, mel-ékkeliségekkel azonn-al kiadó. Cim Szent Anna 42. 4651

Szép.
tisza utcai szoba, kony-ha, kamara mosóházzal fás, virágos udvarban szeptember elsőjére — vagy augusztus 15-re kiadó. Apaffy utca 20. (Ker.)

Egy
szoba, konyha, kamará-ból álló lakás azonnala is kiadó. Gyönyörű fás udvar vízvezeték és fu-tott kut. Apafi utca 20. 4409

Két szoba,
konyha, kamara szept-ember 1-re Ötmalom utca 1. szám alatt ki-adó. Megtekinthető a délutáni órákban. 4545

Négy-szobás
modern lakás az Arany Bika bérházban azonn-al kiadó. Üzletelisy-ség a Bika fürdő mel-lett augusztus 1-re ki-adó. Két személyautó el-adó Érdeklődni lehet az Arany Bika irodában (földemelet 15. 3898

Lakások,
boltok, műhelyek olesón kiadók. Hatvan utca 61. Csapó u. 11. 391

BUTOROZOTT SZOBA

Butorozott
két ágyas szoba azonn-al kiadó csendes, virágos udvarban. Csokonai ut-ca 35. sz. 440

Különbejáratu
butorozott szoba előszobával kiadó. Hatvan u. 16. sz. 434

Utcái
butorozott szoba kiadó Udvari szoba, konyhá-val is. Thaly Kálmán utca 3. sz. 4714

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Kossuth utca 16., ke-resztépület. 4717

Utcái
butorozott szoba, esetleg ellátással kiadó, iskolás gyermeket jó ellátásra elfogadok. Varga utca 28. szám. 4433

Különbejáratu
utcaai és udvari butoro-zott szoba kiadó Eötvös utca 59. 4613

Főtér
legszebb helyén utcai vi-lágos, tágas szoba esi-nosan butorozva zongora- és fürdőszoba használattal egy-két sze-mély részére szeptem-ber 1-re kiadó. Hatvan utca 1., II. emelet 17. Telefon 17-83. 200

Egy
kétágyas, parkettes ut-cai butorozott szoba ki-adó. Hatvan utca 18. II. emelet. 4567

Butorozott
szoba teljesen új épüle-tben, új buterral, vízve-zetékkel ellátott mosdó-val, villannyal fiatal pár vagy magános urnak kiadó. Szoboszlói ut 4-b 365

Különbejáratu
csinosan butorozott szo-ba Kollégium melletti intelligens zsidó család-nál egyetemi hallgató-pak kiadó. Cim a Fü-ggetlen Újság kiadóhiva-talában. 291

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó, értekezni lehet. Hatvan utca 36, II. ajtó. 383

Püspöki palotában
kiadó csinosan butoro-zott szoba fürdőszoba használattal. Cim: Fü-ggetlen Újság közlön-könyvtárban. Széchenyi utca 2. 403

Modern
kettő butorozott szoba különbejárattal, fürdő-szobával, központi fűtés sel kiadó. Arany János utca 54., keresztépület. 401

Butorozott
csinos szoba kiadó — esetleg konyha haszná-lattal. Huszár utca 13. 4665

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Október 1-re
csendes udvarban egész séges egy szoba, kony-hás lakást keres hiva-talnoknó. „Pontos fizető-jeligére. 317

TELJES ELLÁTÁS

Iskolás
gyermek orth. izr. családnál 60 pengőért tel-jes ellátást nyerhet. Fű-llőp, Csokonai utca 52. szám. 448

Magános
urinó iskolás gyermeket elfogad juánvos árért. Percecs utca 2. 4712

Izr. diákok,
vagy lánykát teljes el-látásra vállal uri csa-lád központi fűtéses la-kásban. Cim: Svetits bérház, kapus. 425

Két
középkolász leány tel-jes ellátásra elvállal, öz-vegy uriaszony. Nap utca 9. szám. V

Középkolász
fűtéses lakásban egy-temi hallgatónokot és hivatalnoknokot vállalok teljes ellátásra. Angol és francia társalgás. Jo-lentkezés naponta d. e. 11—1-ig ó. d. u. 2—4-ig Piac utca 40. I. em.

Ké
középkolász leány teljes ellátásra elvállal özv. uriaszony. Nap utca 9. sz. 4707

Diákok
teljes ellátásra felvesz izr. uricsalád. Bethlen utca 50. utcai lakás. 292

özv. urinó
Budapesten 4 szobás la-kással 1—2 uricsaládnak teljes ellátást és kel-lemes otthont nyujtana. Kertészeti, kereskedelmi és iparféiskolák közeli-sben. Klein I. Kender utca 14., I. 4. 297

Középkolász
leányokat teljes ellátá-sra zongora használattal elfogadok. Szent Anna utca 11. 4609

Központon
az összes iskolához ki-adó két diák vagy diák-leány uri családnál tel-jes ellátást kaphat jutányo-san csinosan butorozott utcai külön szobában. Hatvan utca 1., II. em. 17. szám. 199

Tanár
középkolász növendéket teljes ellátásra elvállal. Cim a kiadóban. 316

Két
iskolász fiut vagy leányt uri család teljes ellá-tásra elfogad. Csonka u. 5. szám. 4615

Teljes
ellátásra elfogadok köz-épkolász tanulókat — Kálmán-tér 11 kereszt-épület. 4683

Izraelita
uri család iskolász gyer-kekeke teljes ellátásra elfogad. Hunyadi utca 15. szám. 357

Izr. gimnázistákat
teljes ellátásra elfogad. Szappanos utca 4. sz. 368

Uri család
elsőrangú ellátásra el-vállal egy izr. diák-leányt gondos, szerető felügyelettel. Werbőczy utca 3. sz. 361

Iskolász
leánykát ellátásra fel-vesz özv. Balogh Jó-nosné, Zöldfa u. 17. sz. 4659

OKTATÁS

Ének-tanítás.
Hangképzés a legelső hangpedagógusok mód-szerével előkészítés ének vizsgára lélegzés-technika és tökéletes hang-vétel tanítása. Jelentke-zés naponta 2—6-ig. Piac utca 40. I. emelet. V

özv. Schenck Leoné
szeptember 1-én meg-kezdí a német, francia, angol tanítást. Piac utca 6. szám. 442

Zongoratarárno
nyári szünet alatt jutá-nyos áron magyar nótá kurzust rendez. Cim a kiadóban. 3630

Okleveles
róm kath. tanítóno sze-reny igényekkel 3 ele-nista gyermek mellé vi-dőkre felvétetik. Zongora képzettség megki-vánlatik, német nyelv tudás elonyben. Irásbel ajánlatot Eidepenitz Pé-terre Mikopécs. 4689

BUTOROK

Hálószoba
butor, garderozszekevény, ágy, szek, sifon, asztal eladó. Hatvan utca 21. 343

Olesó butoreladás,
A nagy boltbért megta-karítva módomban van olesón árulni u. m.: háló, ebédlő, uriszoba, leányszoba, szalon, hen-cser, divány, berzseltot, vitrin s minden egyes butoradarabok ked-vező fizetési feltételek mellett is. Hunyadi utca 26, Erzsébet u. sarok. 353

Ebédőberendezést
(szekrény, asztal, szé-kek) kölcsönvennék at-tól, akinek nem a bér magassága, hanem in-kább a gondos megörzé-se a fontos. Cim a ki-adóban. 4527

GAZDASÁGI ESZKÖZOK

Bor
64 fillér, 5 liter vétel-nél 60 fillér, Othello vör-ös 80 fillér Glück, Ma-goss György tér 9. sz. 273

ÉLELMISZER, ITAL

Bor
sajáttermésű, nagyban, kicsinyben és literenként Literenként 64 fillér. — Burgondia utca 9. sz.

BIRTOK-BÉRLET

Bérbeadó
Sárándon id. Virágos Istvánnál 3. sz. alatt 21 hold szántó és hold jó használó föld. 326

Kiadó
Fancsikán 32 és fél hold buzatermő föld. Érte-kezni lehet Fancsika 67. tulajdonosnál, Paál Bé-la. 4650

Ebesen
11. egy hold föld kiadó. Értekezni: Kazinczy u. 6. szám. 354

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Motorkerékpár
Tölcsönzés, Károly Ferenc József ut 1. szám és a Bőszörményi uti DKASE pályán. 4597

Autófuvarozást
legutányosabban vállalkozó Vigkedvő Mihály u 10. sz. Telefon 9-47. 4077

ELADÓ INGÓSÁG

Cserépkályha, alig használt, szép nagy, olcsón eladó. Póroszlai ut 51. 438

Gummi kerekű
félfedelű fekete hintó eladó. Meglekinthető a Kiesz kocsigyár telepén. Hatvan utca 58. Érdeklődők irjanak Nagy Mór-nak, Ámosd címre.

Eladó
jókárban lévő nagy Singer varrógép. Bánffy-u 12. Hungária malomnál. 4706

Nagyon
szép antik szalontükör eladó. Svetits bérház, kapus. 429

Szörmebunda,
nagyon szép amerikai Bretschwane, kis termetre olcsón eladó. Széchenyi utca harminchárom. Harmadik ajtó.

Eladók
satu, liszteláda, stélzási sözödeszka stb. Magos György tér 14. 387

Orvostanhallgatók
részére használt könyvek, hármas radiátor, liszteláda eladó. Bethlen utca 40 szám. 395

Eladó
egylovas gummikerekű, bőrfedélű, féderes nyitott és zárt kocsi. Honvédtemető u. 29. 405

Gramofonlemez
új és régi, gramofon, káposztáskád és boroshordó eladó. Szent Anna utca 50. 4661

Ideál
frógép, látható írásu, teljesen jókárban, strapabíró, eladó, esetleg bérbe kiadó, hosszabb időre. Cím a kiadóban.

Alig használt
egykarikás gázreszó jutányosan eladó. Kossuth utca 39. első emelet hátsó lépcső.

Rádió
3 lámpás teljes felszereléssel eladó. Ispottály utca 13. sz.

Eladó
románcozott kályha, káposztás hordó, asztal, összecusukható vaságy, tonet székek. Vendég u. 58. szám. 359

ELADÓ ÁLLATOK

Fajjalambok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keressék buza-, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb mennyiségben. 2253

Fajkomondor
kölyök eladó. Bőszörményi ut 19. sz. 286

Küenevenőt
darab herélt miskarölt, husz hónapos mangalica szülő eladó. Erdődynél. Ulfébertő. 4649

ÜZLET, MOHELY, RAKTÁR

Kiadó
azonnal Homok utca 132 számú háznál üzlethelyiség 3 egymásba nyíló szobával. Értekezni lehet Teleki utca 40. szám alatt. 386

Üzlethelyiség
forgalmas helyen, ugyan ott pince raktárnak kiadó. Sas utca 2. 397

Nagy
üzlethelyiség Széchenyi utca 8. alatt kiadó. Értekezni: Kovács. Hunyadi 12. 419

Kiadó
azonnalra egy üzlethelyiség. Batthyány utca 10. Értekezni a keresztépületben. 414

Saroküzlet
Csapó utca végén azonnal kiadó. Értekezni: 13-79. telefonon. 432

Üzlethelyiség.
kisebb ipari célra kiadó. Goldmann. Külsővásártér 13. 431

Fűszerüzlet
berendezéssel és kevés áruval forgalmas helyen sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 352

Raktárhelyiséget,
vagy ezen célra alkalmas pályaudvar közelében keresünk. Telefon 11-67. 363

Korcsma
jogfolytonossága, piacon lakás, műhely olcsón kiadó. Hatvan 61. 315

Ve'd'g'ó
jóforgalmu, a város központjában családi ok miatt olcsón eladó. Értekezni lehet Batthyány utca 18. Tiszai szabómesternél a déli órákban. 4423

Piac utca
legjobb helyen 2-3 helyiség varrodának, szűcsnek, vagy fényképész lakással együtt igen olcsón kiadó. Cím megtekinthető: Erzsébet utca 30. szám. 321

Bérbévennek
fa- és szénraktárnak alkalmas udvart helyiségekkel, fűgnyökök felvételnek. Cím kiadóban. 340

AJÁNLAT

Cserépkályhák átrakását, pucolását legolcsóbban vállal. Híra kályhas, Pia utca 77. szám. 420

Saját öreű
0 liszt 42 fillér, 4-es liszt 32 fillér Révi, Nyugati utca 2. sz. 410

Raktáron
levő férőhelyeket rendkívül olcsó árban kiadó. Domán, Csapó u. 4. szám. 417

Saját készítésű
férfi cipők 16.— pengő női cipők 12.— pengő. Berkovits, Péterfia utca. 435

Iskolahegy dül.
vonók tokok, mindenféle hangszerek, hurkok és alkatrészek szükségletét legelőnyösebben beszerezheti Szendrő hangszerüzletében. — Battyány u. 22. 1365

Kishabát,
vagy iskolásgyermekek számára ellátásra elvállalok. Eötvös utca 69. 1. ajtó. 408

Goldberger
Adolf özevgye tűzifa- és szénkereskedése. Debrecen, Hid utca 16. Telefon 13-96. (Debreceni Angol-Magyar Szállító telepén.) Ajánlja a ruha- és aprított tüzelőanyagát, valamint prima porosz szenét a legolcsóbb árak mellett. 377

Buzát,
rezsot tárolásra elvállalok. Révi, Nyugati utca. 109

Dália virág
bármily mennyiségben kapható. Simonyi-ut 9. 4580

Egy
szoknya plüssérozás 1 pengő. Péterfia u. 25. sz. 4652

KERESLET

Diétás kosztó
keresek keresztánytél, Burgondiához közelbe. Ajánlat diétás címre kiadóra. 4716

36 éves nő
keres gazdasszonyi, vagy szakácsnői állást, jöttlen földbirtokosnál, vagy anyahelyettesnek is. Jánosí 81. Németházi. 434

Boltelhelyiséget
a főtéren keresek, esetleg főtérről közeli melékutcaiban. Ajánlatokat Harsányi, József herceg utca 24. sz., dohánytözsébe. 411

Olajat
vadrepce és káposztarepce olajat keresek. — Klein Vilmos. Arany János 10. 436

Kézikosít,
jókárban levő megvételre keresek. Kovács Hunyadi u. 12. 421

Zálogcédulát
mindenfélé tárgyalt magas áron veszek. Vendég utca 38. sz. 358

Veszünk
egy kisebb jégkészítőt, egy több fókos lisztes állványt. Deutsch főzölete. 367

Jó hangszóró
és egy telepes rádió megvételre kerestetik. Telepek nem fontosak. Rotbermer 14. 33

5-6 holdas
szőlő telepítésre alkalmas ingatlant, esetleg kúpusztult szőlőt keresek a város határában megvételre, lehet mű utmentén, Hegedűs ingatlan iroda. Timár utca 5. szám. 4631

KULONFÉLE

Félföltönyök,
felöltők jó karban olcsón eladók. József király herceg utca 27. keresztépület. 276

Társulati
polg. fiu iskola III. osztályos könyv eladó. Varga utca 28. 2461

Város
alatti tejgazdaság odavenne tejhaszonra teheneket. Cím: Független Ujság kiadóhivatala — „Biztos jövedelem” jellegű. 444

ELADÓ HÁZ

Eladó ház
Tégláskert, Basahalom utca 19. szám 624 kvadrát földdel. 4712

Téli tüzelő anyagját Bajomi Józsefné
tüzifa és szén telepéről szerezze be.

Pá yaudvar,
Téyton 8-93.

Olcsó beszerzési forrás
Bükk, cser és tőgyfa hasábasan vagy aprva S. alon poroz szén. Jó hazai szén. Tegyen prób rendlést Késszépáthé ósnál nagy árcedmény.

Vasvári Pá
utcaiban (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 360 négyzetméteres sarok ház hely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8. szám. 3094

Téglás-kertben
Létai- és Basahalom-utcaiban azonnal beköltözhető új és régi házak, valamint házhasználatok nagyon előnyös feltételek mellett eladók. Tiszántúli, Kossuth-utca 8. 3250

Monostorpályi
uton és Rigó utcában új beköltözhető házak és ház helyke hosszú idejű törlesztés kedvezménye mellett eladják, Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. szám.

Az állomás
közvetlen közelében szép sarokház. vasutasoknak, vagy gazdálkodóknak — igen alkalmas, olcsón eladó. Timár utca 26.

Kemény
Zsigmond utca 3. vala mint Szegedy Gergely utca 11. számú modern házak eladók. Értekezni: dr Fráter Lajos ügyvédnél, Piac utca 73 szám. 295

Sárádon
egy ház eladó egy korcsmahelyiséggel és hat szobával. Értekezni: 145. 4635

Eladó
új ház elköltözés miatt szoba, konyha, üzlethelyiségek. 350 négyzetméter. Bővebbet: Miklós utca 33. 323

ELADÓ FÖLD

Halápi
állomásnál 13 hold szántóföld eladó. Értekezni: Simonffy utca 42. sz.

Csendöröknek,
vasutasoknak alkalmas 300 négyzetméter ház hely bekerítve, fajszerű és gyümölcsfákkal beültetve, óriási terméssel eladó. Kossuth 59. 4223

EGYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYŐZNI
hogya venni, vagy eladni akar, állást vagy alkalmazottat keres, a

DEBRECENI UJSÁG

apróhirdetése a legeredményesebbek!

Apróhirdetés feladható:

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. l., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy Rt. könyvkereskedésében Piac-utca 8. sz.

Parádon
nap 6.— pengőért négy szeri étkezéssel üdülhet. Felséges levegő. Kiss Penzió, Parád. Fő utca 20. 445

Mielőtt
cipőt akar venni, előbb okvetlen jöjjen Berkovits-hoz a Péterfia utca 57. alá. 411

Poloskairást
ciángázzal vagy szabadalmazott folyadék-szerrel és lakások vizsgálatát felelősséggel vállalom Poloska, sváb- és patkányirtószert kapható. Nánássy, Kossuth utca 47. Telefonhívó 8-45. 416

Fülcsepket,
függönybetéteket méret után készítik. Fűvészkert utca 12. II. 389

Betétekre
most is mi adjuk a legmagasabb kamatot. Kölcsönöket olcsón folyósítunk. Debreceni Népszövetségi Hitelintézetet, Szent Anna utca 10-12. Batthyány u. sarok. — Bérpalota 160 lota.

Szekérlámpák
prizmak, sziták, passirozók, fagyaltgépek — Nagy vasúthelyén, — Csapó 77. kanyarsarok. 3921

Csillárjait
már nem kell szidoloznia mert bármilyen színre galvanizál minden nagyágban tárgyakat nikkelez Pöldváry, Széchenyi utca 55. 2853

Plüssérozó
vállalat, Erzsébet utca 63, olcsón és szépen vállal. 296